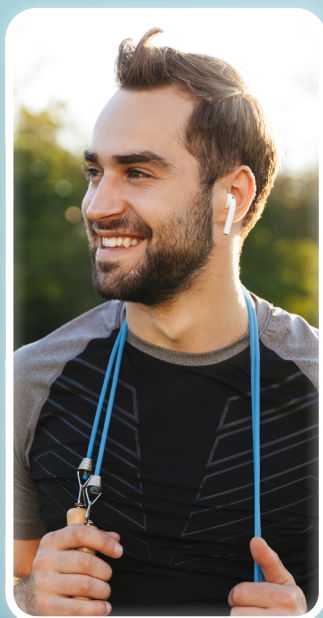

MARZENIA I PLANY MŁODYCH POLEK I POLAKÓW

KOMENTARZ

Filip Kaczmarzyk

CZŁONEK ZARZĄDU XTB

Szanowni Państwo,

ostatnie lata były wyjątkowo trudne dla nas wszystkich. Pandemia COVID-19, jej długotrwałe skutki, a następnie napięta sytuacja geopolityczna sprawiły, że świat zмага się z wyzwaniami gospodarczymi na niespotykaną dotąd skalę. W obliczu otaczających nas zewsząd trudności, postanowiliśmy sprawdzić, jak obecna sytuacja wpłynęła na marzenia i plany młodych Polaków, a wyniki naszych badań przedstawiamy w tym raporcie.

Pod lupę wzięliśmy marzenia i plany dwóch pokoleń - Milenialsów i Generacji Z. Wyniki pokazały ich ogromne zasoby optymizmu i apetytu na życie, nie tylko na płaszczyźnie materialnej, ale również w budowaniu trwałych relacji i wspomnień. Co istotne, oba pokolenia zdają sobie sprawę, że realizacja ich marzeń nie musi oznaczać ogromnych wydatków czy długiego okresu oczekiwania. Te inspirujące wnioski pokazują, że młodzi Polacy są gotowi do działania.

Z drugiej strony, nasze badanie ujawniło jednak także pewne braki w edukacji na temat świata finansów. Pomimo determinacji i chęci oszczędzania, wybory finansowe respondentów

często okazują się nieefektywne. Wobec tego, teraz nadszedł czas, aby przejść od słów do czynów. W XTB od lat kładziemy nacisk na rozpowszechnianie darmowej wiedzy ekonomicznej, jednak do tej pory najczęściej korzystały z niej osoby w nieco starszym wieku. Zmiana tej sytuacji i zwiększenie świadomości ekonomicznej wśród młodszych pokoleń, staje się jednym z naszych priorytetów.

Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w tworzenie tego raportu, który pomaga lepiej zrozumieć sytuację młodych Polaków. Mam nadzieję, że już niedługo będziemy w stanie zwiększyć ich świadomość ekonomiczną i przyczynić się tym samym do realizacji ich marzeń.

*„Jeśli potrafisz o czymś marzyć,
to potrafisz także tego dokonać”.*

Walt Disney

Marzenia młodych Polek i Polaków - o raporcie

Badanie, którego wyniki zostały przedstawione w niniejszym raporcie, miało na celu **zidentyfikowanie najważniejszych marzeń młodych Polaków i Polek, których realizację uniemożliwia im sytuacja finansowa**. Analizie poddano również ich podejście do oszczędzania i inwestowania, zarówno w warstwie zachowań, jak i towarzyszących im przekonań.

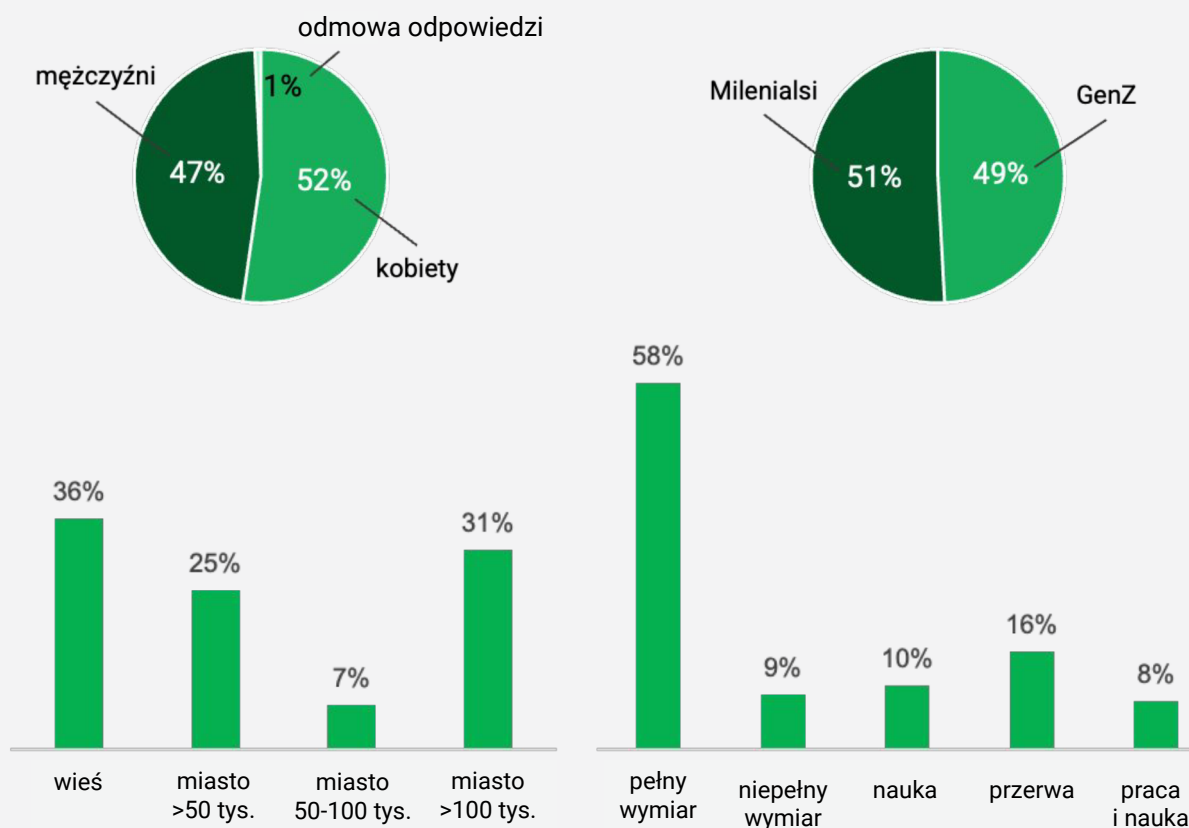
W badaniu wzięło udział 1168 osób. Ponad połowę z nich stanowiły kobiety, 47% mężczyźni, a pozostali nie identyfikowali się z żadną z tych płci lub nie chcieli jej ujawniać.

Badani zostali podzieleni na dwie grupy wiekowe: Mileniałsów (roczniki 1981-94) oraz Gen Z (1995-2005). Obie grupy były niemal równoliczne. Różnice między nimi należy interpretować jako te wynikające z wieku, a nie z uwarunkowań generacyjnych.

Co trzeci badany jest mieszkańcem wsi. Ponad 30% respondentów mieszka w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców. Analizując te wyniki należy pamiętać, że młodzi ludzie często identyfikują się z miejscem swojego pochodzenia - niektórzy mogą rzeczywiście mieszkać w większym mieście (na przykład tam studiując), a na pytanie o stałe zamieszkanie wskazywać miejsce zameldowania.

Ponad połowa badanych pracuje w pełnym wymiarze godzin, kolejne 9% pracuje na część etatu. 8% badanych łączy pracę zawodową z nauką. Dla co dziesiątego badanego głównym zajęciem w życiu jest nauka, a 16% zadeklarowało, że ma przerwę w życiu zawodowym (wynikającą m.in. z renty, bezrobocia, opieki nad domem).

Charakterystyka badanych pod względem płci, wieku, miejsca zamieszkania oraz sytuacji zawodowej (N=1168)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

Marcin Iwuć

CFA, AUTOR BLOGA FINANSE BARDZO OSOBISTE ORAZ KSIĄŻKI
"FINANSOWA FORTECA", PROPAGATOR EDUKACJI FINANSOWEJ

Życie może być zmaganiem „od pierwszego do pierwszego”, albo... pasjonującą podróżą od jednego zrealizowanego marzenia do kolejnego. Elementem oddzielającym te dwa scenariusze bardzo często jest stan naszych finansów osobistych, co doskonale zdają się rozumieć młode Polki i młodzi Polacy odpytani w niniejszym badaniu. Własne mieszkanie, podróże, pasja, zdrowie, wykształcenie – nie sposób wyobrazić sobie sytuacji, w której posiadanie dodatkowego kapitału nie ułatwiłoby realizacji takiego marzenia.

Czyż nie jest zatem zadziwiające, że jako naród tak mało wiemy o właściwym postępowaniu z pieniędzmi oraz o ich pomnażaniu? Czyż fakt, że sytuacja finansowa ma wielokrotnie większy wpływ na jakość naszego życia, niż wymienianie z pamięci dat historycznych bitew czy związków chemicznych, nie powinien być wystarczającym powodem, aby w polskim systemie edukacji „Finanse Osobiste” były jednym z podstawowych przedmiotów? Cóż, to jest zapewne kolejne marzenie, na które zwyczajnie brakuje pieniędzy.

Od ponad 10 lat zajmuję się pomaganiem młodym Polakom i Polkom w dbaniu o finanse, zatem lektura wyników niniejszego badania w wielu miejscach brzmiała bardzo znajomo.

Co jednak mnie zaskoczyło? Po pierwsze - czyżby czas płynął, a marzenia zostawały niezrealizowane? Wskazywać na to mogą małe różnice pomiędzy Milenialsami oraz GenZ jeśli chodzi o strukturę marzeń, na których realizację nie pozwala im stan finansów. Milenialsi są przeciętnie o 10-15 lat starsi – mieli więc dużo czasu, aby jakąś część marzeń już zrealizować. Po drugie – sposób, w jaki młodzi ludzie przechowują swoje oszczędności. Przecież gotówka, konta bankowe czy nawet konta oszczędnościowe – do których ogranicza się przytłaczająca większość respondentów - nie dają szans na ochronę pieniędzy przed inflacją. Być może właśnie z tego powodu część z nich wskazała, że nigdy nie zdołają uezbiierać kwoty wystarczającej do realizacji marzeń. A mówimy przecież o bardzo młodych osobach, mających przed sobą mnóstwo czasu na zbudowanie kapitału.

I tu na scenę wkracza „inwestowanie”. Czytając, że zdaniem 46% respondentów inwestowanie jest sensowne tylko przy dużych zarobkach, przypomniałem sobie starą maksymę: Nie musisz mieć dużych pieniędzy, aby inwestować. Ale musisz inwestować, aby mieć duże pieniądze. Ale to jest już temat na zupełnie inny komentarz.

O CZYM MARZĄ MŁODZI POLACY?

Najwięcej młodych ludzi marzy o wyruszeniu w podróż

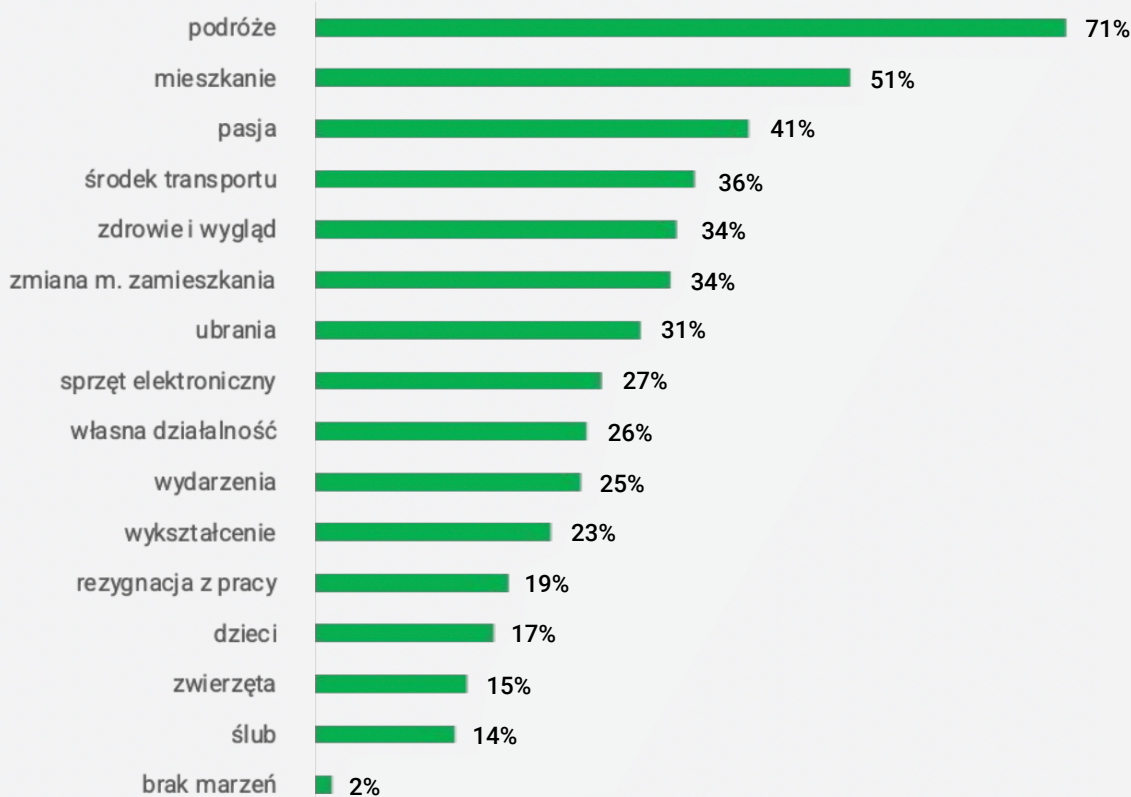
Młodzi Polacy zapytani o marzenia i plany, które chcieliby spełnić, ale na których realizację nie pozwala im ich aktualna sytuacja finansowa, najczęściej wskazywali podróż (71%). Ich marzenia są też często związane z miejscem zamieszkania - połowa z badanych chciałaby kupić lub wyposażyć dom, ponad jedna trzecia kupić środek transportu, a podobny odsetek z nich zmienić miejsce zamieszkania (np. przeprowadzić się do innego miasta).

Ponad 40% badanych chce rozwijać własną pasję. Ważnym aspektem dla młodych jest zadbanie o swoje zdrowie i wygląd (34%), zakup ubrań i gadżetów (31%), sprzętu elektronicznego

(27%) czy udział w wydarzeniach i koncertach (25%). Część z badanych, gdyby nie przeszkody finansowe, zmieniłoby coś w swoim życiu zawodowym: chcieliby założyć własną działalność (26%), inwestować w wykształcenie (23%) lub zaprzestać pracy zawodowej (19%).

Najmniej badanych wskazywało, że brak środków staje na drodze ich osobistym celom, takim jak posiadanie dzieci (17%), przysparzanie zwierzęcia (15%) czy wzięcie ślubu (14%). Tylko 2% badanych wskazało, że nie ma marzeń, na realizację których ich nie stać.

Marzenia i plany, które młodzi Polacy chcieliby zrealizować, ale nie pozwala im na to sytuacja finansowa (N=1168)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

O CZYM MARZĄ MŁODZI POLACY?

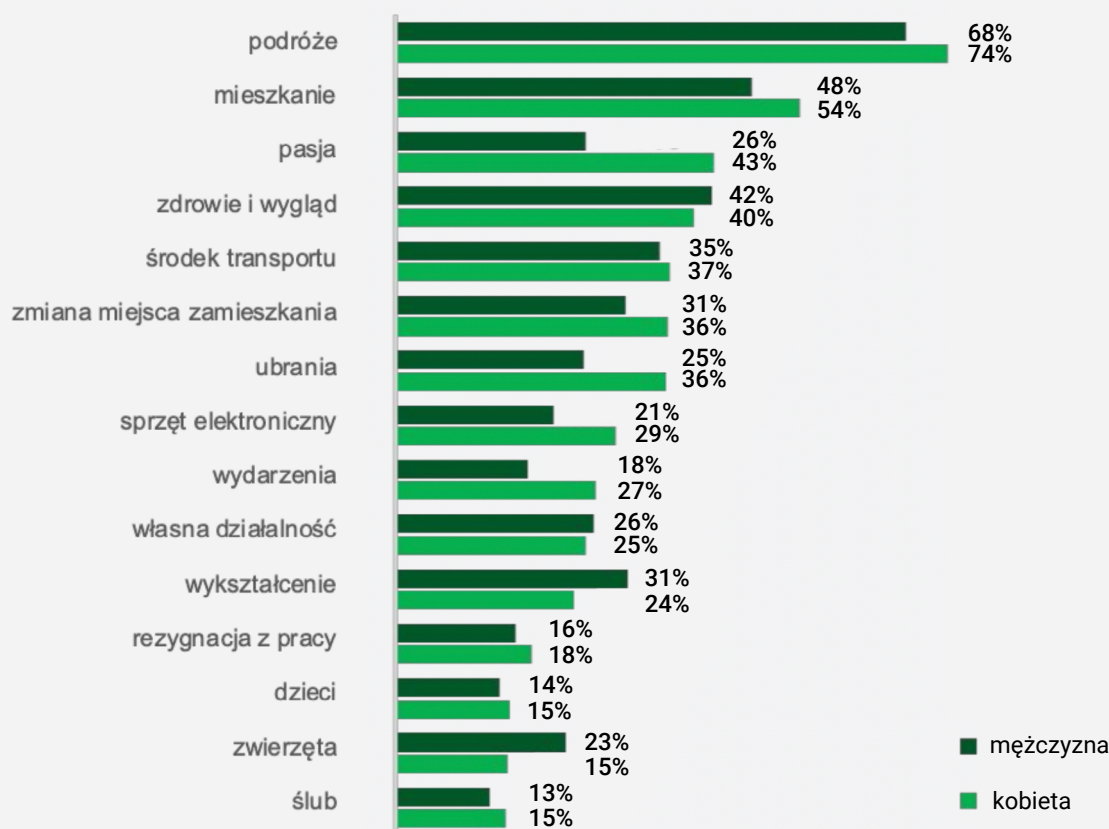
Kobiety marzą o podróżowaniu i własnym mieszkaniu

Kobiety nieco częściej niż mężczyźni wskazywały, że chciałyby wyruszyć w podróż (74% vs 68%). Większy odsetek kobiet chciałby również zakupić lub wyposażyć mieszkanie (54% vs 48%) czy zmienić miejsce zamieszkania (36% vs 31%).

Więcej kobiet wskazało, że gdyby nie przeszkody finansowe,

zainwestowałyby w swoje wykształcenie (27% vs 18%), z kolei więcej mężczyzn chciałoby zrezygnować z pracy zawodowej (15% vs 23%). Kobiety chętniej zainwestowałyby w swoje zdrowie i wygląd (43% vs 26%), ubrania i gadżety (36% vs 25%) oraz udział w wydarzeniach i koncertach (29% vs 21%), za to mężczyźni zakupiliby sprzęt elektroniczny (24% vs 31%).

Marzenia i plany, które młodzi ludzie chcieliby zrealizować, ale nie pozwala im na to sytuacja finansowa w podziale na płeć badanych (N=1168)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

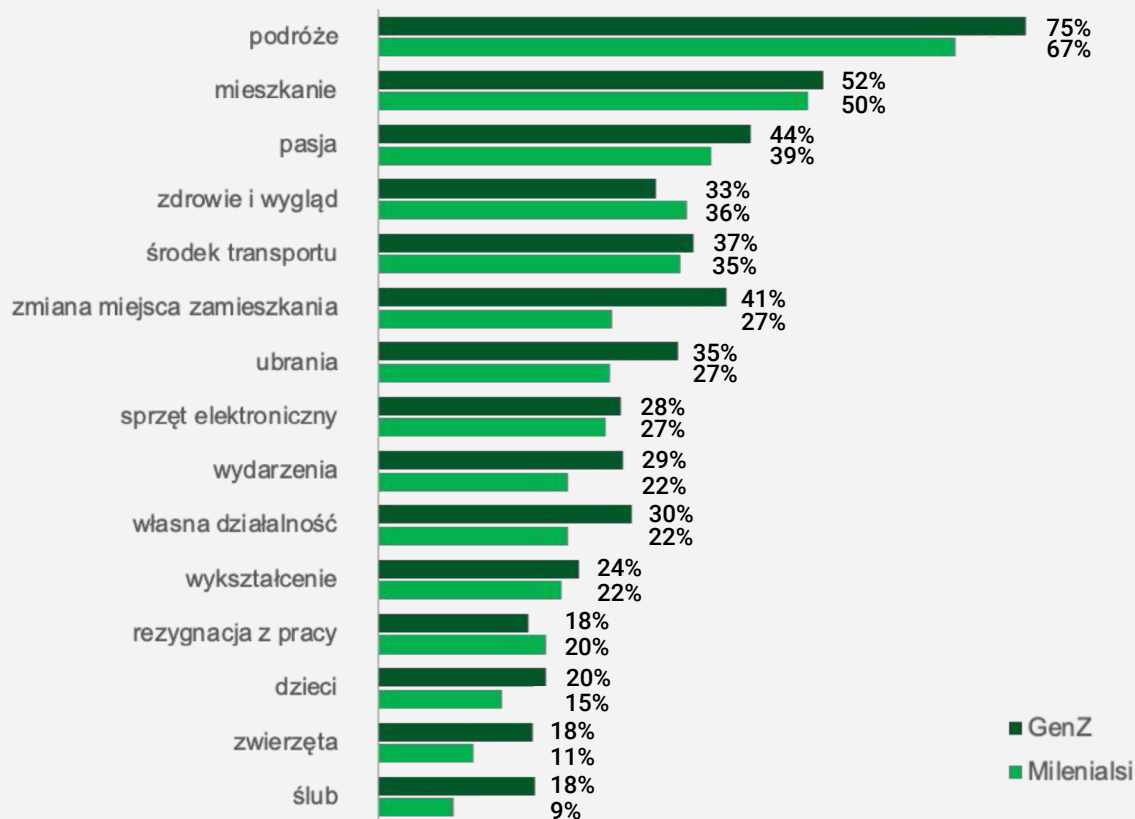
O CZYM MARZĄ MŁODZI POLACY?

Milenialsi vs Gen Z - o czym marzą?

Młodzi badani zdecydowanie częściej marzą o zmianie miejsca zamieszkania (41% vs 27%) - może to być spowodowane chęcią wyprowadzenia się od rodziców i jest najpewniej związane z wiekiem - nie jest kwestią generacyjną. Również najprawdopodobniej ze względu na wiek i związaną z tym sytuację życiową, częściej wśród ich marzeń do spełnienia przy lepszej sytuacji finansowej znajdują się podróże (75% vs 67%), realizacja pasji (44% vs 39%), udział w wydarzeniach i koncertach (29% vs 22%) i zakup ubrań i gadżetów (35% vs 27%).

Wpływ wieku i związanej z nim sytuacji życiowej można obserwować również analizując różnice pomiędzy grupami zawodowymi. Osoby, które się uczą częściej niż pozostali wskazywały, że ich marzeniem niespełnionym przez bariery finansowe jest podróżowanie, realizowanie swojej pasji, doskonalenie się, udział w wydarzeniach i zakup ubrań i gadżetów. Ważnym dla nich marzeniem była też zmiana miejsca zamieszkania. Z kolei osoby pracujące częściej niż pozostali marzą o zakupie lub wyposażeniu mieszkania.

Marzenia i plany, które młodzi ludzie chcieliby zrealizować, ale nie pozwala im na to sytuacja finansowa w podziale na grupy wiekowe badanych (N=1168)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Podróże i kwestie mieszkaniowe są najważniejsze dla wszystkich grup

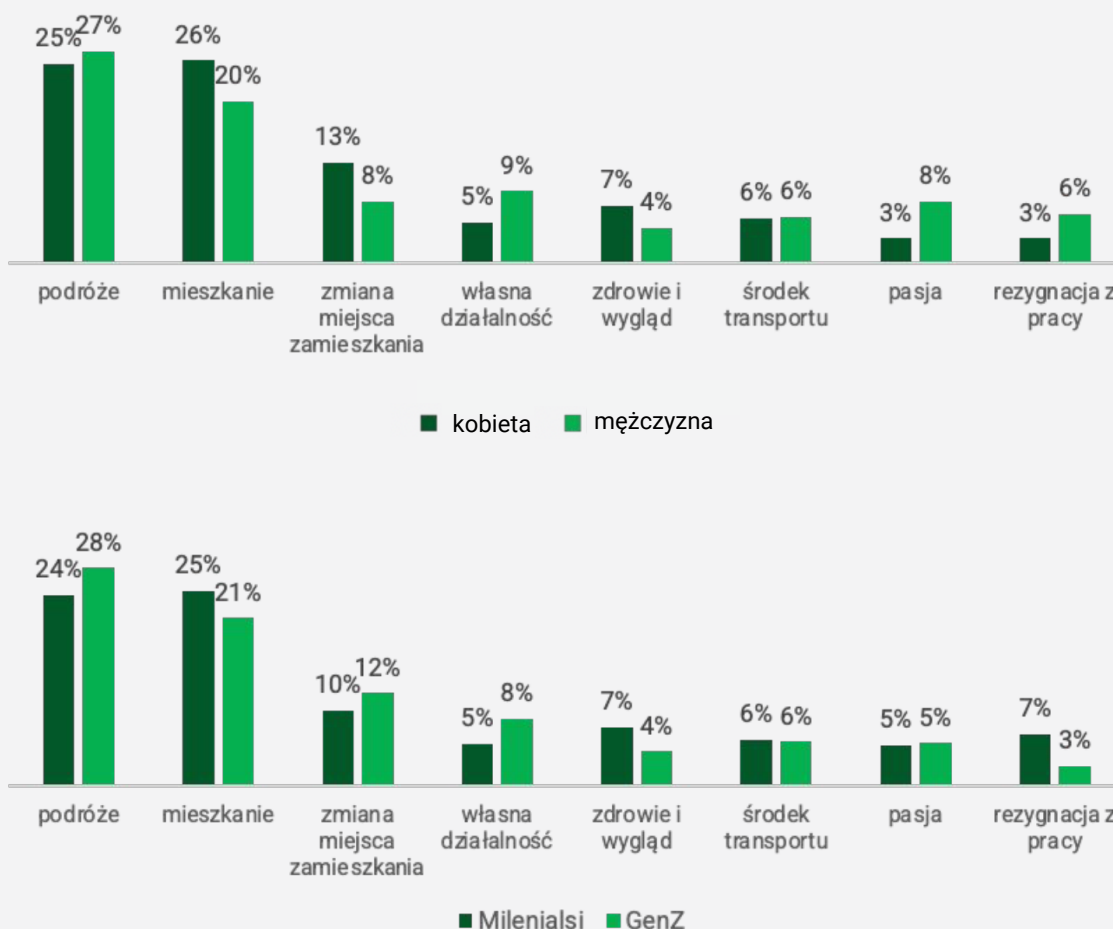
Wskazując na jedno, najważniejsze marzenie, kobiety częściej wybierają zakup i doposażenie mieszkania (26% vs 20%) lub zmianę miejsca zamieszkania (13% vs 8%). Częściej niż mężczyźni wskazują też dbanie o zdrowie i wygląd (7% vs 4%). Mężczyźni za to częściej wybierają założenie własnej działalności (5% vs 9%), realizację pasji (3% vs 8%) czy rezygnację z pracy zawodowej (3% vs 6%).

Różnice między GenZ a Milenialsami są niewielkie - młodszy odrobinę częściej wybierali podróże (28% vs 24%) oraz założenie własnej działalności, z kolei starsi częściej wskazywali

na zakup mieszkania (21% vs 25%) czy rezygnację z pracy zawodowej (3% vs 7%).

Osoby mieszkające w największych ośrodkach miejskich nieco chętniej niż pozostali za swoje największe marzenie uznawali zakup mieszkania (4 pp. różnicy). Za ciekawe można uznać, że o ile zakup środka transportu generalnie nie jest popularnym wyborem na najważniejszy cel, o tyle częściej wybierany był przez respondentów ze wsi niż z miast - zapewne wynika to z barier komunikacyjnych, z którymi stykają się na co dzień.

Najważniejsze marzenie, które młodzi ludzie chcieliby zrealizować, ale nie pozwala im na to sytuacja finansowa w podziale na płeć i wiek badanych (N=1122)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

dr Wojciech Świder

WYKŁADOWCA AKADEMICKI, EKONOMISTA, INWESTOR INDYWIDUALNY,
PRZEDSTAWICIEL MILENIALSÓW

Potrzeby mieszkaniowe są bardzo wysoko wskazywane zarówno przez Milenialsów jak i Gen Z. Faktycznie u nas w kraju najem jest relatywnie drogi, co utrudnia młodym osobom odkładanie na własne mieszkanie. Na dodatek już kilkanaście lat programów rządowych stymulujących stronę popytową oraz modna spekulacja mieszkaniami sprawiają, że zakup własne-

go lokum dla wielu młodych osób jest bardzo problematyczny. Wyzwanie to ma charakter systemowy, jest ono również potęgowane generalnie bardzo dużym uznaniem konieczności posiadania własnego mieszkania. W krajach Europy zachodniej rynek najmu jest dużo bardziej rozwinięty i przystępny.

CZY MŁODZI POLACY ZREALIZUJĄ SWOJE PLANY?

Większość badanych do realizacji marzenia potrzebuje mniej niż 50 tys. zł

Połowa wszystkich respondentów uznała, do realizacji ich najważniejszego marzenia brakuje im nie więcej niż 50 tys. zł. Kwoty w granicach 100-500 tys. brakuje co piątemu badanemu, a potrzebę przekraczającą tę kwotę zgłosiło 15% badanych.

Marzeniem, do spełnienia którego badani potrzebowaliby najwięcej pieniędzy jest rezygnacja z pracy zawodowej - dwie trzecie badanych uznających ten cel za najważniejszy zadeklarowało, że do jego spełnienia potrzebowaloby 1 mln zł lub

więcej. Nieco mniej środków brakuje badanym marzącym o zakupie lub wyposażeniu mieszkania - potrzeby około 45% z nich wahają się między 100 a 500 tys. zł, a około 25% z nich pomiędzy 500 tys. a 1mln zł. Dwie trzecie badanych, których najważniejszym marzeniem jest założenie własnej działalności, mogłoby zrealizować ten cel po zebraniu nie więcej niż 100 tys. zł. Niemal połowie badanych marzących o zakupie środka transportu brakuje do tego kwoty w granicach 10-50 tys. złotych. Potrzeby trzech czwartych osób marzących o podróżach i realizacji własnej pasji również nie przekraczają 50 tys. zł.

Kwoty potrzebne badanym na realizację ich marzeń

	poniżej 1 tys. zł	1-5 tys. zł	5-10 tys. zł	10-50 tys. zł	50-100 tys. zł	100-500 tys. zł	500 tys.- 1mln zł	1 mln zł i więcej	N
podróże	2%	12%	24%	37%	16%	6%	2%	2%	290
mieszkanie	1%	3%	3%	10%	9%	45%	26%	3%	258
zmiana miejsca zamieszkania	1%	5%	13%	13%	7%	39%	18%	3%	119
własna działalność	3%	4%	4%	29%	27%	25%	6%	3%	77
zdrowie i wygląd	3%	23%	20%	41%	5%	5%	2%	3%	66
środek transportu	0%	6%	14%	47%	22%	11%	0%	0%	64
pasja	7%	17%	19%	34%	7%	12%	2%	3%	59
rezygnacja z pracy	0%	0%	2%	4%	4%	16%	10%	65%	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

CZY MŁODZI POLACY ZREALIZUJĄ SWOJE PLANY?

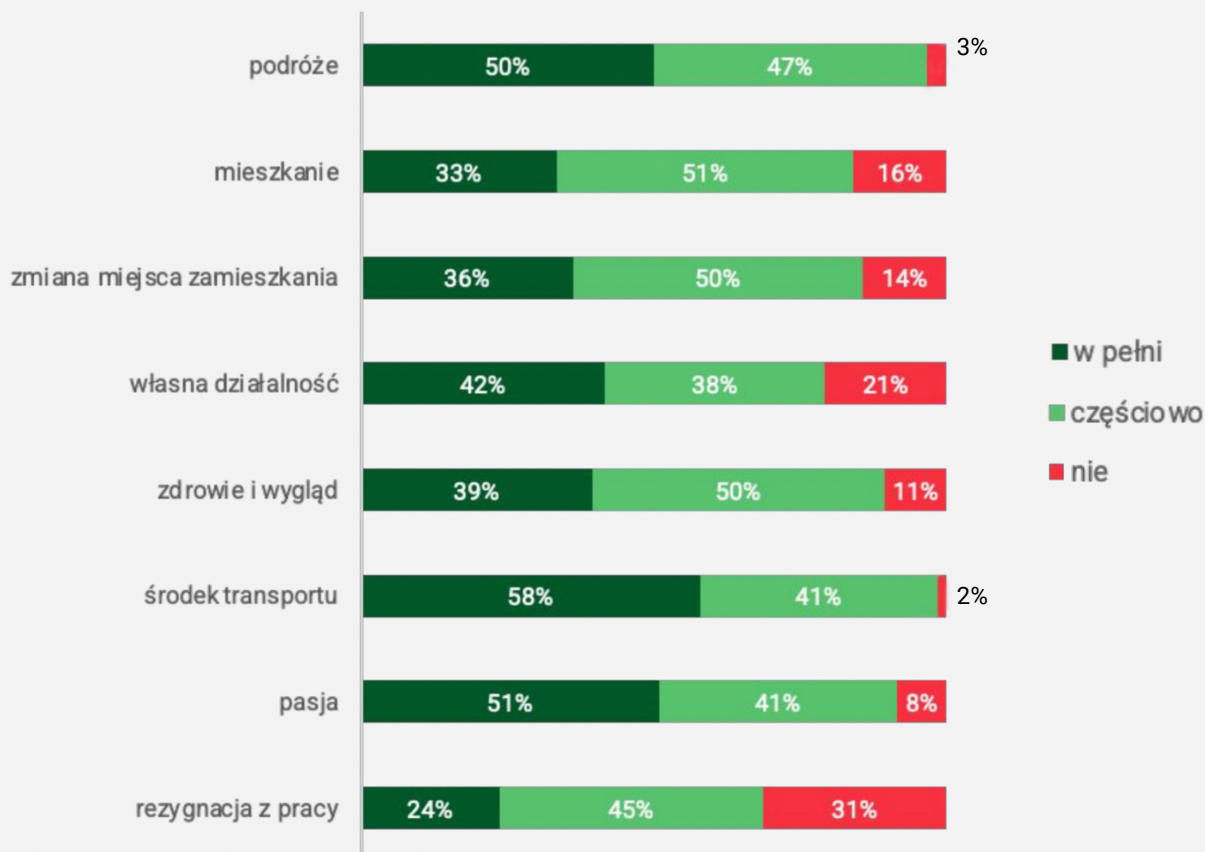
Młodzi ludzie wierzą, że ich marzenia zostaną zrealizowane

Tylko co dziesiąty badany wskazuje, że jego marzenie **najprawdopodobniej nie zostanie nigdy zrealizowane**. 46% respondentów wskazuje, że zrealizuje swój cel, ale z mniejszym rozmachem, niż by sobie tego życzyli. 43% badanych jest przekonanych, że ich marzenie zostanie zrealizowane w pełni.

Marzenia, w przypadku których ponad połowa badanych wskazała, że zrealizuje je w pełni, to zakup środka transportu (58%), realizacja pasji (51%) oraz podróże (50%). Marzenia, dla

których większość badanych zakłada tylko częściową realizację to zakup mieszkania (51%), zmiana miejsca zamieszkania (50%) oraz poprawa zdrowia i wyglądu (50%). **Najwyższy odsetek osób, które nie wierzą w możliwość realizacji swojego marzenia zaobserwowano wśród badanych marzących o porzuceniu pracy zawodowej (31%), choć i tak większość z nich wierzy, że zrealizuje ten plan częściowo (45%).** Marzeniem, co do którego badani są najbardziej podzieleni jest założenie własnej działalności.

Ocena prawdopodobieństwa realizacji danego celu

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

CZY MŁODZI POLACY ZREALIZUJĄ SWOJE PLANY?

Wiara w realizację marzeń i planów w zależności od wymaganej kwoty do jego realizacji oraz czasu na jej zebranie

Wiara w możliwość realizacji marzenia jest związana z kwotą potrzebną na ten cel oraz przewidywanym czasem potrzebnym do jej zebrania. W przypadku marzeń, na których realizację potrzeba kwot nie przekraczających 10 tys. zł większość badanych wierzy w ich całościową realizację. W przypadku marzeń z kwotami wahającym się pomiędzy 10 a 100 tys. zł, odsetek badanych wierzących w możliwość pełnej realizacji celu jest niemal równy tym, prognozującym tylko jego częściową realizację. Przy celach wymagających kwot powyżej 100 tys. zł rośnie odsetek tych, którzy deklarują, że nigdy nie uda im się zrealizować celu oraz tych, którzy spodziewają się zrealizować cel z mniejszym rozmachem niż zamierzali.

W możliwość zrealizowania swojego celu w pełni wierzy większość badanych, która oszacowała, że zebranie potrzebnej kwoty zajmie im poniżej 5 lat. Powyżej tej granicy, badani wskazywali, że najprawdopodobniej zrealizują swój cel, ale z mniejszym rozmachem. 28% osób, które oceniały, że na swój cel musiałyby zbierać powyżej 20 lat, ocenia, że ich cel nigdy nie zostanie zrealizowany. Wśród osób, które deklarowały, że nie uda im się nigdy uzbierać sumy potrzebnej do jego realizacji, 55% planuje go wciąż zrealizować, tylko na mniejszą skalę.

Wiara w realizację marzeń i planów w zależności na wymaganą kwotę do jego realizacji oraz czasu na jej zebranie

	w pełni	częściowo	nie	N
poniżej 1 tys. zł	43%	48%	9%	23
1-5 tys. zł	62%	35%	3%	106
5-10 tys. zł	56%	42%	2%	167
10-50 tys. zł	46%	49%	5%	293
50-100 tys. zł	45%	46%	9%	142
100-500 tys. zł	32%	47%	21%	238
500 tys.-1 mln zł	27%	57%	16%	116
1 mln zł i więcej	31%	38%	31%	61

	w pełni	częściowo	nie	N
< 6m-cy	70%	25%	5%	60
6-12 m-cy	65%	33%	2%	129
1-3 lata	58%	40%	2%	245
3-5 lat	55%	41%	4%	193
5-10 lat	45%	49%	6%	152
10-20 lat	25%	65%	10%	133
> 20 lat	14%	58%	28%	69
nigdy	6%	55%	39%	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

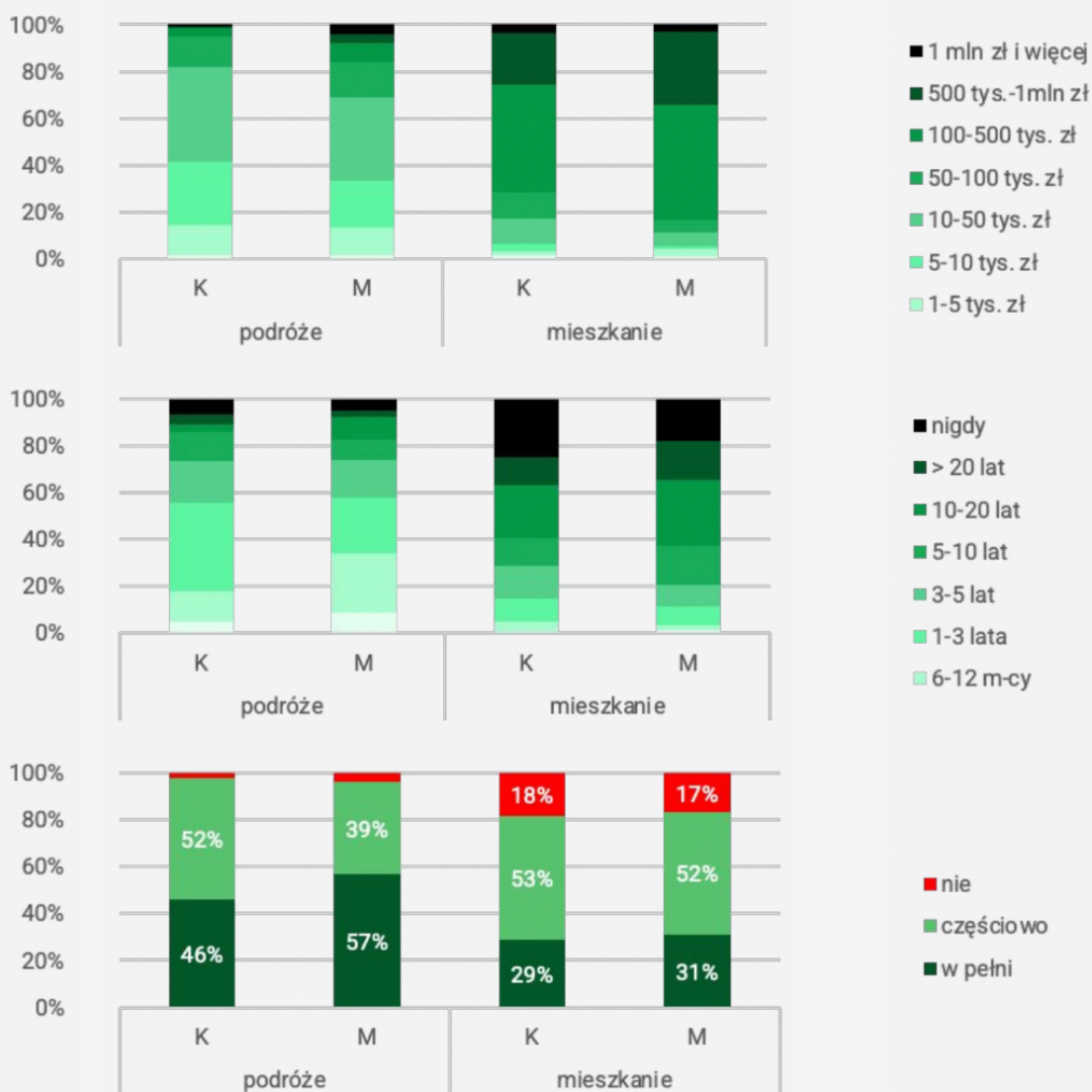
CZY MŁODZI POLACY ZREALIZUJĄ SWOJE PLANY?

Mężczyźni są pewniejsi, że zrealizują swoje marzenia

Więcej mężczyzn (49%) niż kobiet (39%) ocenia, że zrealizują swoje marzenie w pełni. Ta tendencja utrzymuje się, kiedy spojrzymy na osoby różnych płci marzące o podróżach czy realizacji pasji - w obu tych przypadkach mężczyźni mają więcej pewności siebie co do realizacji tego celu w pełni. Jest to tym bardziej ciekawe, ponieważ mężczyźni zakładają, że będą

potrzebowali na ten cel większe środki, niż kobiety. Jeśli zaś spojrzymy na cele mieszkaniowe, tam różnica w obrębie płci przestaje mieć znaczenie - obie grupy w większości uważają, że ich marzenie zostanie zrealizowane tylko częściowo, chociaż i w tym wypadku mężczyźni deklarują potrzebę większych środków na ten cel.

Wiara w realizację marzeń o podróżach i o własnym mieszkaniu w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

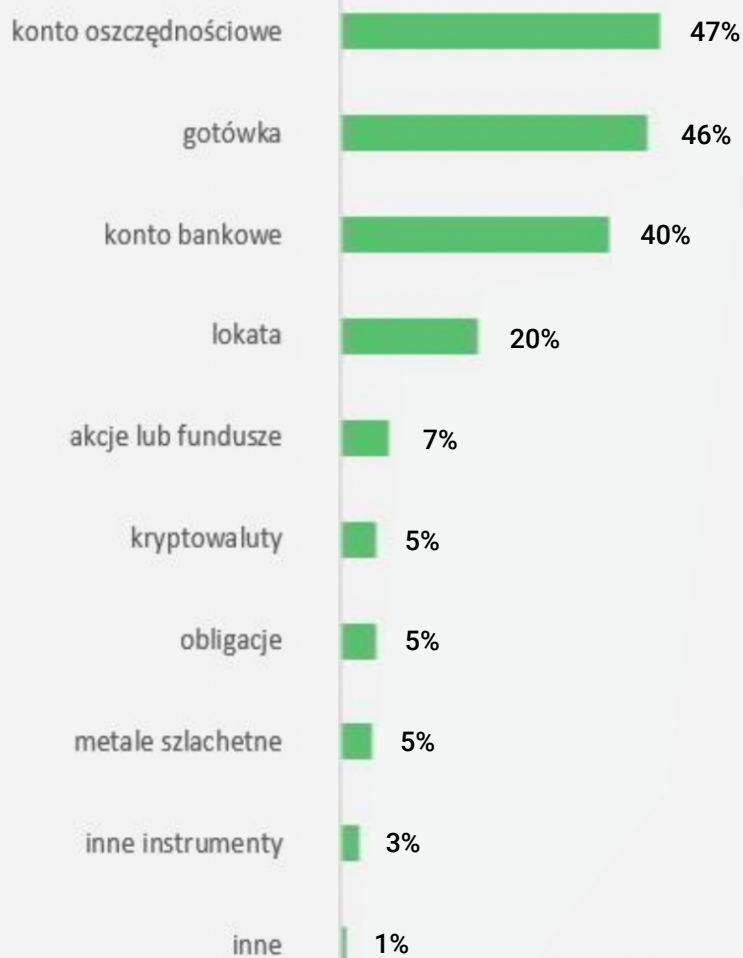
Konto oszczędnościowe i gotówka - tak młodzi Polacy najczęściej przechowują swoje oszczędności

Większość młodych Polaków odkłada środki finansowe. Wśród oszczędzających (90%) połowę stanowią osoby odkładające pieniądze regularnie, druga połowa to osoby odkładające środki sporadycznie, np. kiedy posiadają większy przyływ gotówki. Wspomniany wysoki odsetek osób oszczędzających może wynikać z różnic definicyjnych terminu oszczędzania.

Należy mieć na uwadze, że osoby młode mogą postrzegać w kategorii oszczędzania nawet sporadyczne odkładanie niewielkich kwot, które zarobili lub dostali.

Największą popularnością wśród młodych Polaków cieszą się tradycyjne formy przechowywania oszczędności - najczęstszym wyborem jest konto oszczędnościowe (47%). Niemalże tyle samo osób (46%) decyduje się na przechowywanie swojej nadwyżki finansowej w gotówce, a podium zamykają konta bankowe (40%). Co piąty z badanych przechowuje swoje środki na lokacie (20%).

Sposoby przechowywania oszczędności przez młodych ludzi (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

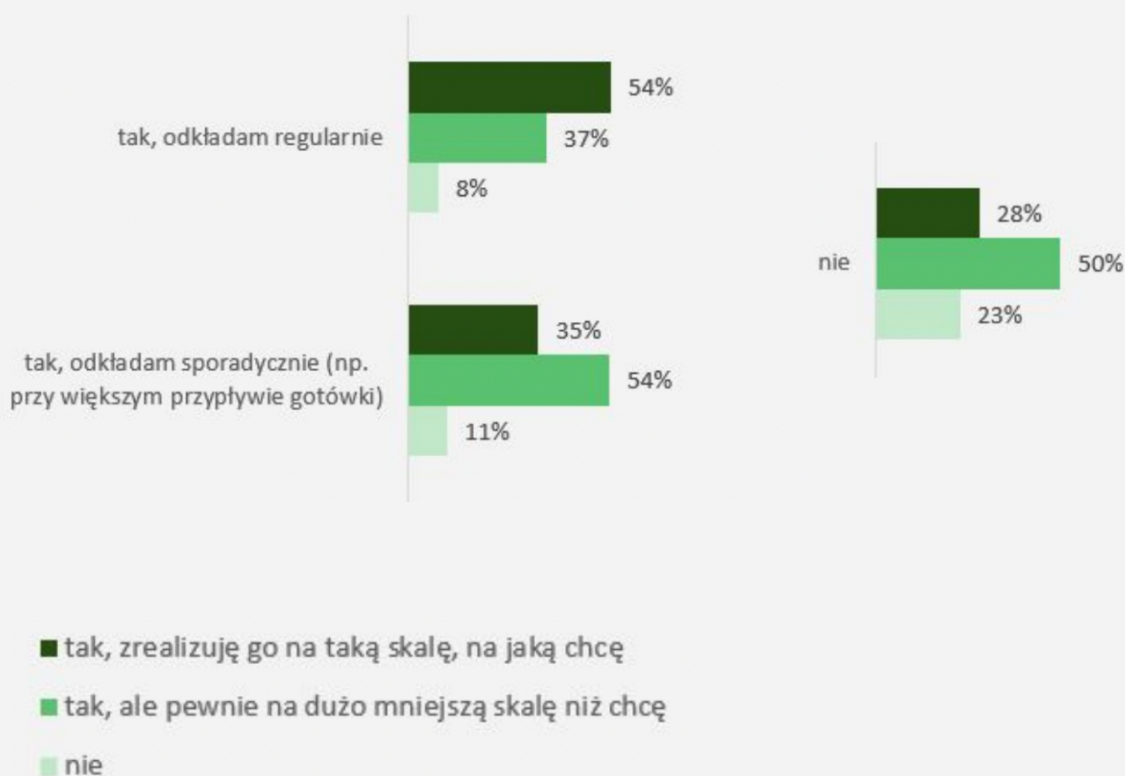
W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

Regularne odkładanie oszczędności kluczem do realizacji zakładanego celu

Regularne odkładanie środków pomaga z większą pewnością dążyć do osiągnięcia wyznaczonych wcześniej celów oraz spełniania marzeń. Ponad połowa osób (54%), które regularnie odkładają pieniądze deklaruje, że zrealizuje obrany cel na taką skalę, na jaką chce. Wśród osób sporadycznie odkłada-

jących, 54% wierzy w realizację celu, jednak na mniejszą skalę niż zakładali. **Najwyższy odsetek osób, które nie wierzą w realizację marzeń znajduje się w grupie badanych, którzy obecnie w ogóle nie odkładają pieniędzy (23%).**

Częstotliwość odkładania pieniędzy przez młodych Polaków, a prawdopodobieństwo realizacji posiadanych marzeń (N=1146)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

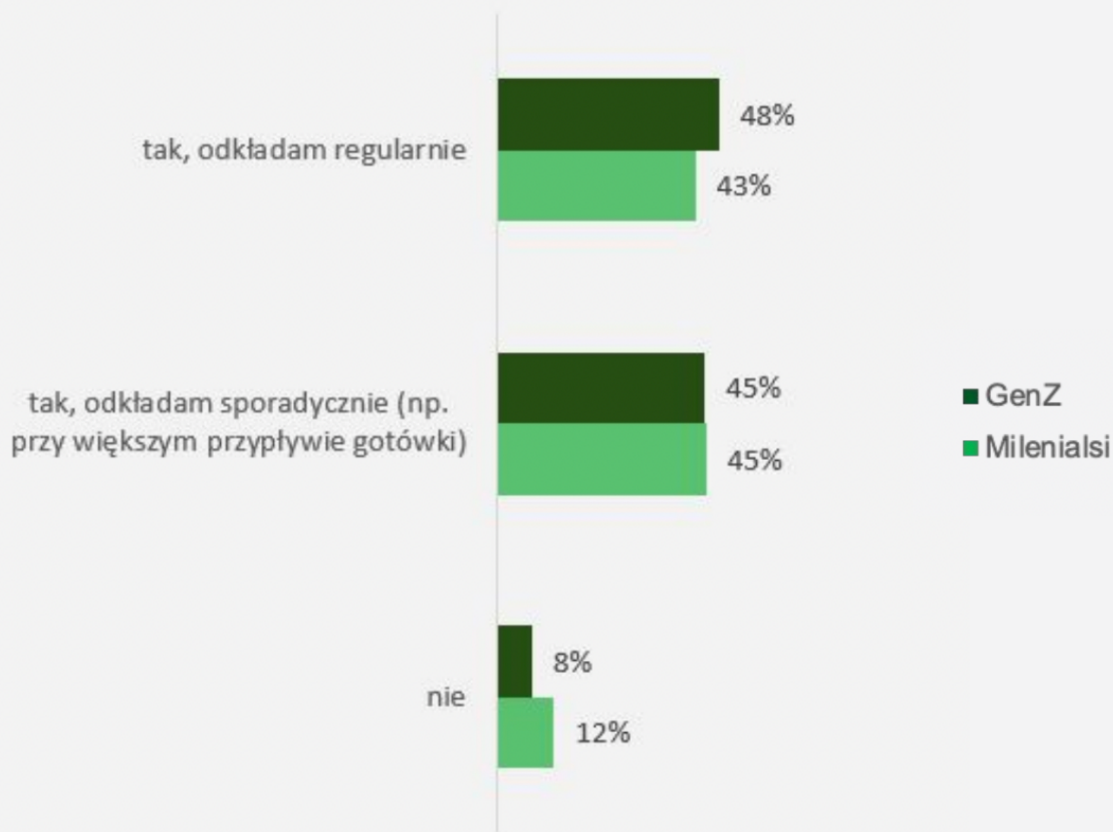
W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

Więcej osób z pokolenia Z odkłada regularnie pieniądze

Różnice między pokoleniami dotyczą także sposobu odkładania środków. Osoby z pokolenia Z częściej wskazywały na regularne odkładanie środków finansowych w porównaniu do generacji Milenialsów (48% vs 43%).

Mimo tej różnicy, to Milenialsi są w stanie utrzymać się dłużej bazując wyłącznie na zgromadzonych oszczędnościach. **15% Milenialsów deklaruje, że jest w stanie utrzymać się z posiadanych oszczędności dłużej niż rok.** Wśród osób z pokolenia Z odsetek ten wynosi 8%.

Systematyczność oszczędzania w podziale na pokolenie, które reprezentują badani (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

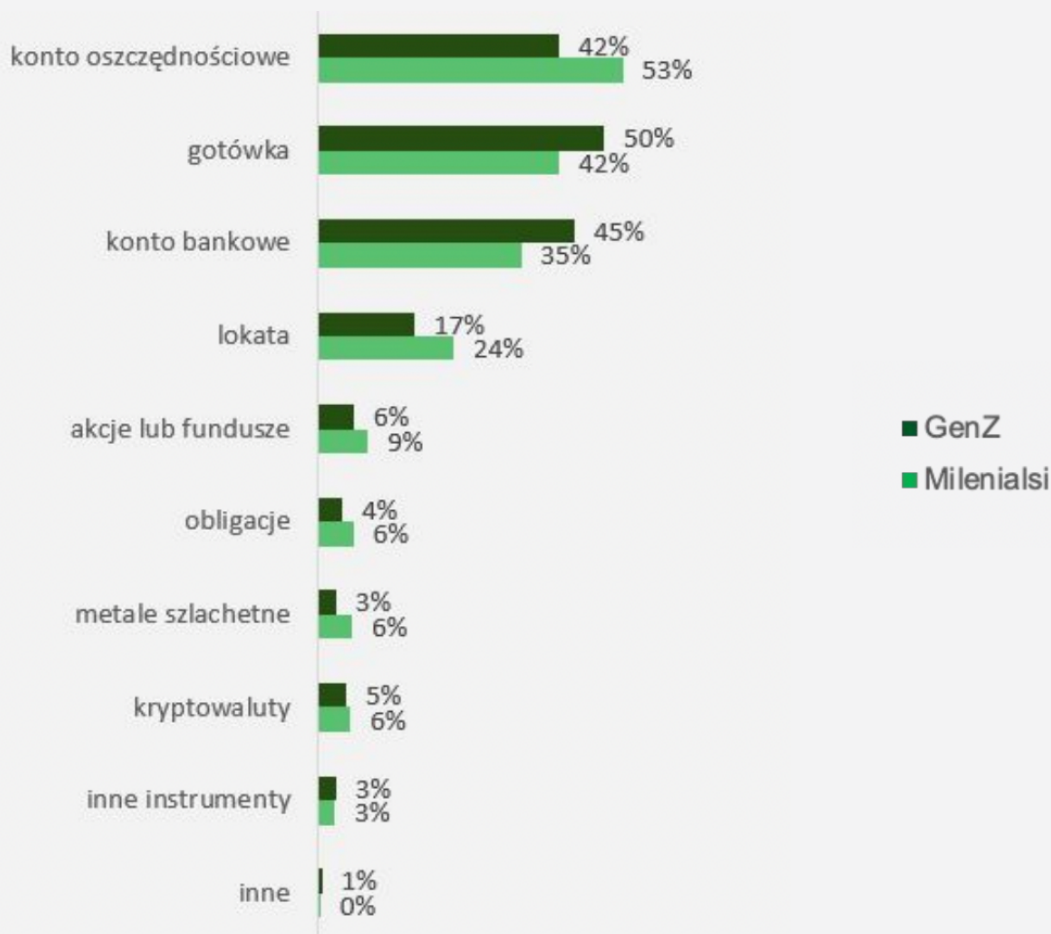
W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

Milenialsi i Gen Z w różny sposób przechowują swoje oszczędności

Biorąc pod uwagę sposoby przechowywania oszczędności, **Milenialsi chętniej przechowują swoje nadwyżki finansowe na kontach oszczędnościowych (53% vs 42%) oraz lokatach (24% vs 17%). Gen Z częściej wybiera tradycyjne formy oszczędzania, nie wymagające dużego zaangażowania, takie jak przechowywanie pieniędzy w gotówce (50% vs 42%) oraz deponowanie środków na koncie bankowym (45% vs 35%).**

Co do samego posiadania oszczędności, grupy te nie różnią się znacząco. Wśród Milenialsów 78% badanych deklaruje posiadanie oszczędności. W pokoleniu Z odsetek ten wynosi 74%.

Sposoby przechowywania oszczędności przez młodych ludzi w podziale na pokolenie, które reprezentują badani (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

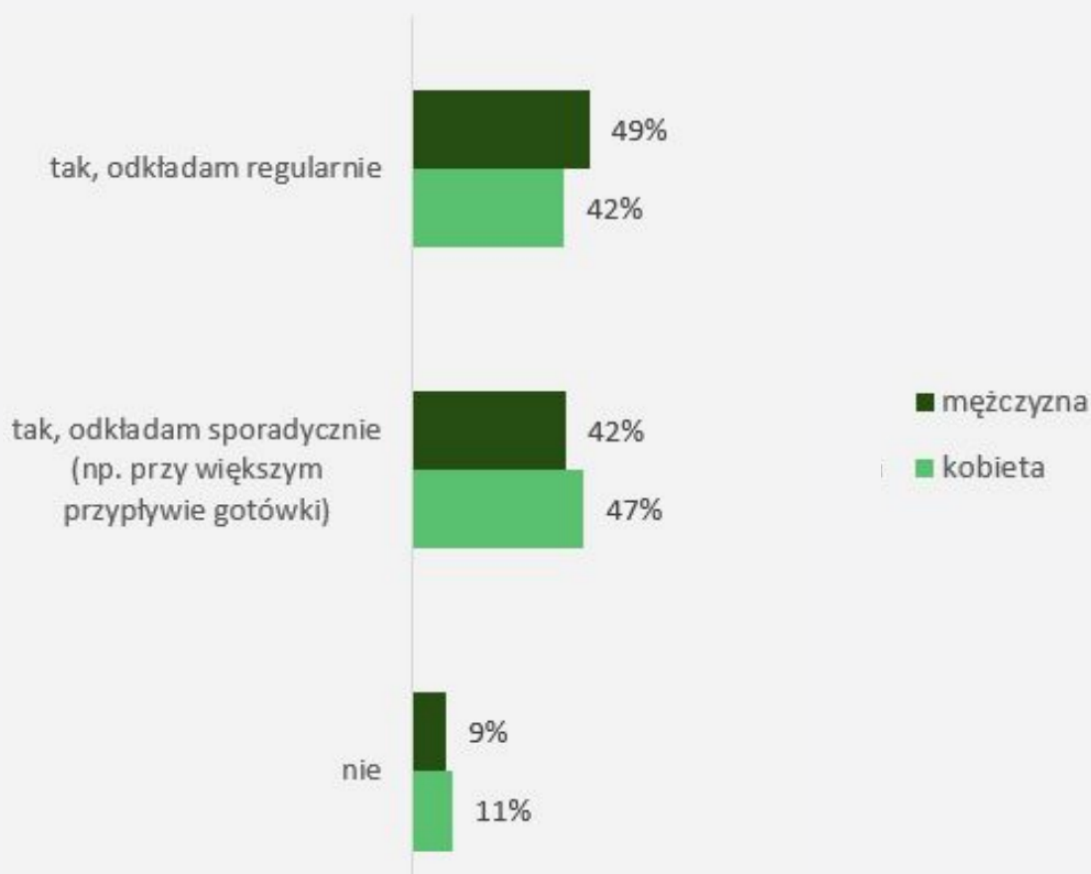
W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

Mężczyźni częściej niż kobiety posiadają oszczędności

Mężczyźni częściej odkładają regularnie pieniądze (49% vs 42%). Wśród kobiet odnotowano także nieznacznie wyższy odsetek osób, które w ogóle nie odkładają pieniędzy (11% vs 9%). Tym samym mężczyźni częściej deklarują posiadanie oszczędności (80% vs 72%).

Biorąc pod uwagę wybierane sposoby lokowania oszczędności, wśród obu płci nie widać znaczących różnic. Największa różnica (4%) dotyczy przechowywania oszczędności w akcjach oraz funduszach. Ta forma oszczędzania cieszy się większą popularnością wśród mężczyzn (22% do 18%).

Systematyczność oszczędzania w podziale na płeć badanych (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

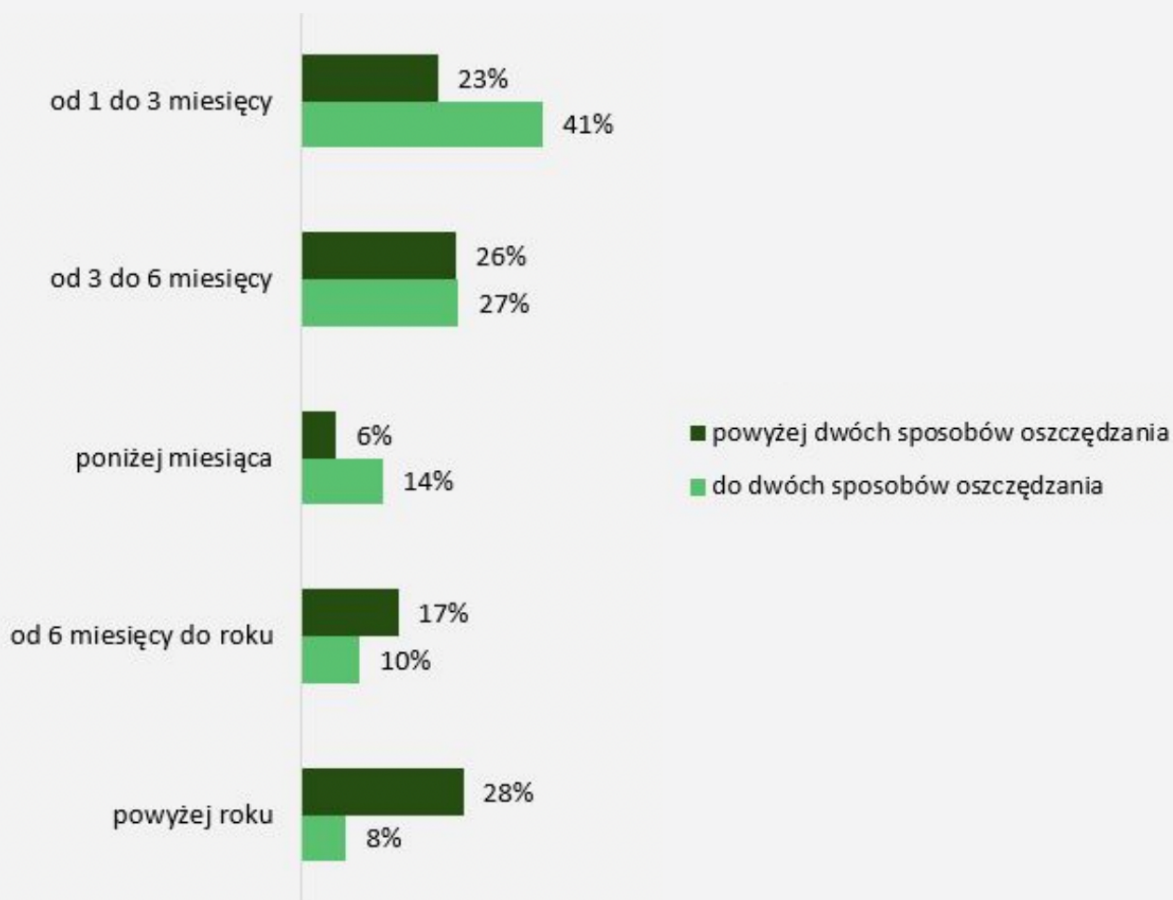
Dywersyfikacja form oszczędzania idzie w parze z większą wiarą w osiągnięcie marzeń

Osoby, które oszczędzając wybierają więcej niż dwa sposoby na przechowywanie swojej nadwyżki finansowej częściej deklarują, że są w stanie utrzymywać się ze zgromadzonych oszczędności dłużej niż rok (28%). W przypadku badanych przechowujących oszczędności w maksymalnie dwóch formach takiej deklaracji udzieliło 8% badanych.

Badani, którzy wybierają więcej niż dwie formy oszczędzania bardziej wierzą w możliwość realizacji swoich celów i marzeń finansowych - 54% badanych wskazało, że zrealizuje swoje

cele na taką skalę, na jaką chce. W przypadku osób korzystających z maksymalnie dwóch form oszczędzania wynik ten wyniósł 46%. Można zatem wnioskować, że osoby lokujące swoje oszczędności w więcej niż dwóch formach oszczędzania posiadają większą poduszkę finansową, co przekłada się na większą pewność siebie w dążeniu do realizacji obranych planów.

Możliwy czas utrzymywania się z oszczędności w podziale na liczbę sposobów oszczędzania (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

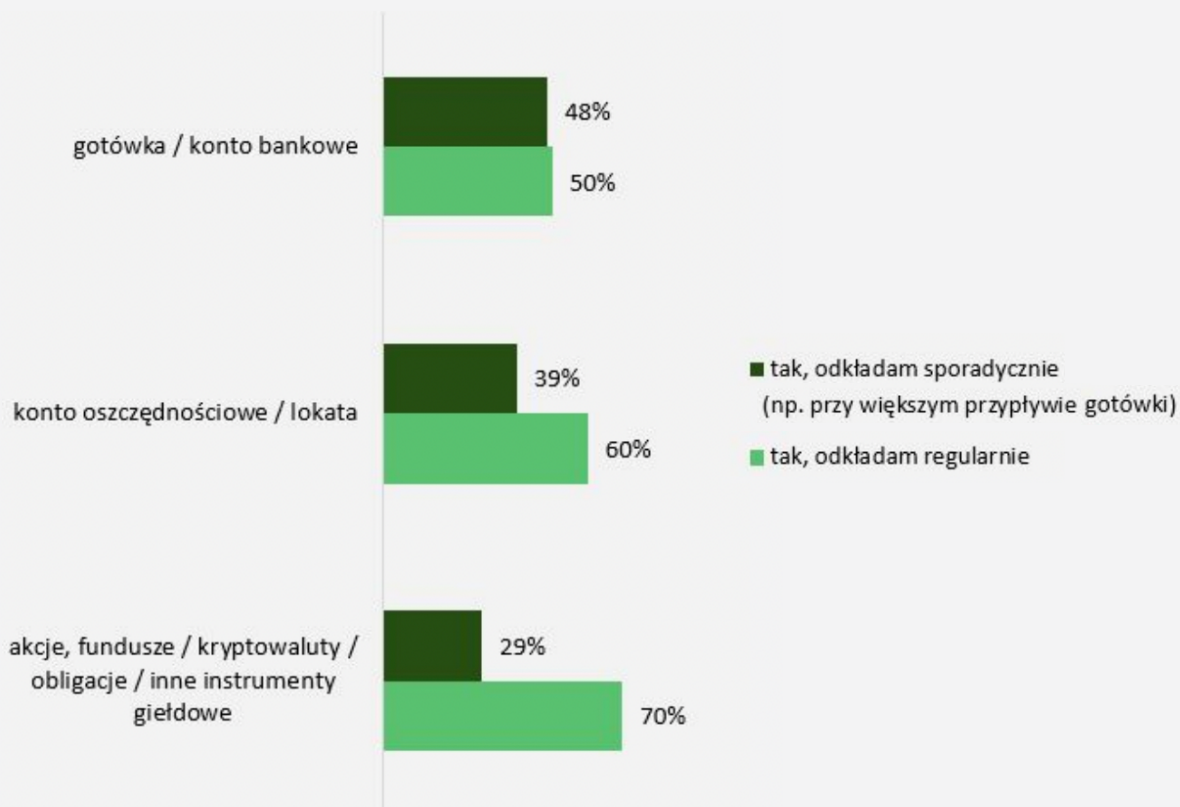
W JAKI SPOSÓB MŁODZI POLACY OSZCZĘDZAJĄ?

Inwestorzy regularnie odkładają oszczędności

Na potrzeby analizy zagregowano formy oszczędzania w trzy grupy, jedna z nich z uwagi na dużą liczebność jest rozłączna od reszty. To grupa skupiająca dwie najbardziej dostępne formy oszczędzania - konto bankowe oraz trzymanie oszczędności w gotówce. Drugą grupę stanowią dwie tradycyjne formy oszczędzania - konto oszczędnościowe oraz lokata. Trzecia i zarazem ostatnia grupa agreguje formy oszczędzania oparte na giełdzie - akcje oraz fundusze, kryptowaluty, obligacje oraz inne instrumenty.

Przyglądając się badanym przez pryzmat form oszczędzania, które wybierają, można zauważyć, że najwyższy odsetek osób regularnie odkładających środki odnotowano w przypadku grupy trzeciej (70% vs 50% grupa pierwsza i 60% grupa druga). Badani, którzy dywersyfikują swój portfel inwestycyjny inwestując w instrumenty giełdowe posiadają także najwyższy odsetek osób, które byłyby w stanie utrzymywać się bazując na zgromadzonych oszczędnościach powyżej 1 roku (21% vs 5% grupa pierwsza i 15% grupa druga).

Sposoby oszczędzania w podziale na regularność oszczędzania (N=884)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

Hubert Świerczewski "Pankracy"

YOUTUBER FINANSOWY, PRZEDSTAWICIEL GEN Z

Generacja Z potrzebuje więcej pieniędzy. W planach mamy podróże, przeprowadzkę do własnego mieszkania oraz rozwijanie pasji. Przedstawiciele Gen Z myślą też o własnym biznesie (częściej niż Milenialsi!)... chociaż nie tak często jak o rogich ubraniach czy samochodzie. Niestety na wszystkie te pomysły trzeba zarobić. Ile to będzie kosztować?

Do realizacji większości tych marzeń wystarczy mniej niż 50 tys. zł. Przykładami będą podróże czy pasja. Niektóre są jednak znacznie droższe. Jedno z największych pragnień pokolenia Z to zmiana miejsca zamieszkania i zakup własnych czterech kątów. Tutaj sprawa wygląda gorzej – brakuje nam między 100 tys. zł a 1 mln zł.

Młodzi Polacy będą potrzebować 10 lat i więcej, aby spełnić swoje marzenia. Część nich zakłada że nawet 2 dekady nie wystarczą. Niektórzy wątpią, że kiedykolwiek dopną swego. Jest jednak nadzieja.

Osoby z pokolenia Z częściej niż Milenialsi odkładają regularnie pieniądze (48% vs 43%). To oni mają największe szanse na zebranie koniecznej kwoty. Pozostałe Zetki też w większości

oszczędzają. Mniej regularnie, ale jednak! Jedynie 8% badanych nie oszczędza pieniędzy. Powoduje to u mnie uśmiech. Niestety zarówno Milenialsi jak i Zetki nie chronią się przed inflacją, a przynajmniej nie w skuteczny sposób. Większość osób trzyma oszczędności na kontach oszczędnościowych czy lokatach lub co gorsza na zwykłym koncie i w gotówce. Akcje, obligacje, metale szlachetne czy kryptowaluty wciąż wybierane są przez mniejszość. Inwestowanie nadal nie jest popularne wśród młodych Polaków.

Zwiększanie świadomości w zakresie inwestowania, może znacząco pomóc Milenialsom i Zetkom spełnić swoje marzenia, bo osoby, które decydują się na inwestowanie, zazwyczaj oszczędzają regularnie. Większość z młodych Polaków uważa, że brakuje im wiedzy, aby skutecznie inwestować. Wiele osób nadal wierzy w mity jak: „trzeba dużo zarabiać, żeby inwestować”, albo „nie ma czasu na inwestycje”.

Analizując to wszystko, czuję, że muszę włożyć jeszcze więcej wysiłku, by dotrzeć do tych osób i wyciągnąć do nich rękę pod postacią darmowej edukacji. Na szali są przecież marzenia młodych Polaków.

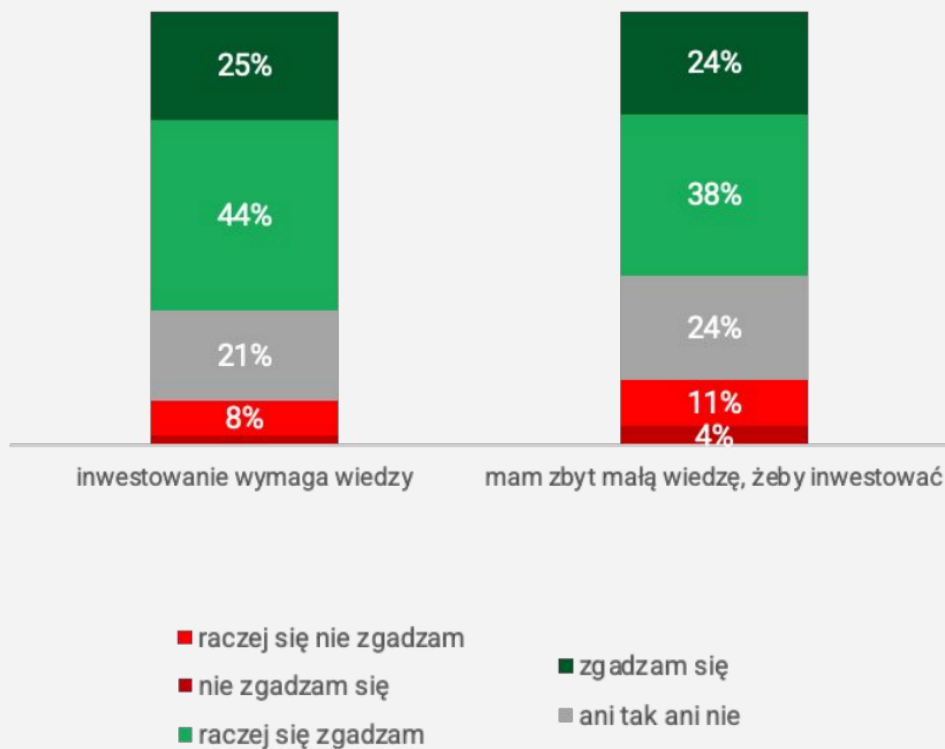
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Wiedza o finansach kluczowa dla korzystnego inwestowania

Największy odsetek respondentów zgodził się ze stwierdzeniem, że inwestowanie przynosi największe korzyści, kiedy ma się odpowiednio dużą wiedzę (69%). Jednocześnie aż 61% ba-

danych przyznało, że czuje, że ich wiedza jest zbyt mała, aby inwestowanie mogło przynieść im odpowiednie efekty.

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

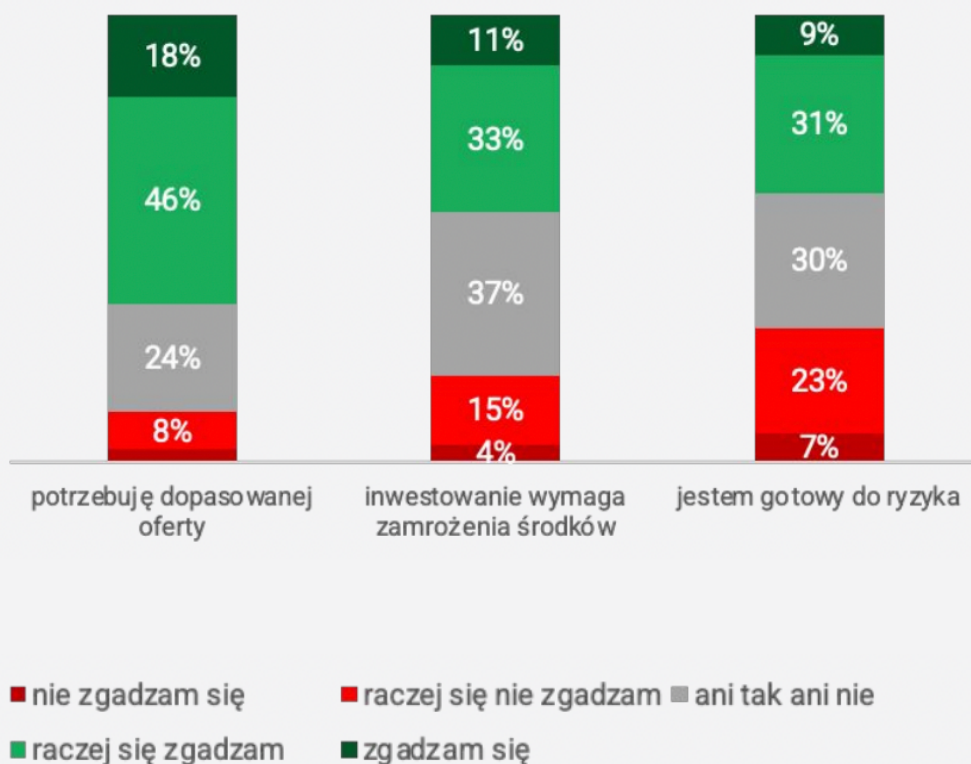
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

1/3 badanych gotowa jest ponieść ryzyko straty na poczet przyszłych zysków

Prawie dwie trzecie respondentów przyznało, że chętniej za-inwestowałoby swoje pieniądze, jeśli znalazłoby ofertę lepiej dostosowaną do ich potrzeb. **44% młodych osób zgadza się ze stwierdzeniem, że najbardziej opłacalne formy inwestowania**

wymagają zamrożenia pieniędzy na długi czas, a co trzecia badana osoba wyraziła gotowość poniesienia wyższego ryzyka straty przy prognozowanym wyższym zysku.

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

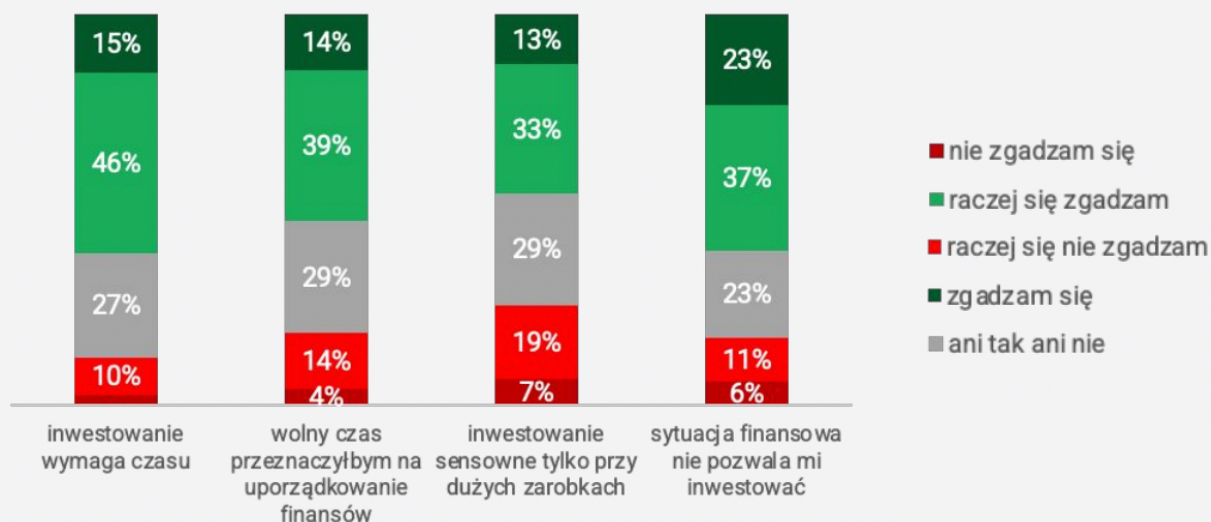
Brak wystarczających środków i wolnego czasu głównymi barierami w inwestowaniu

Większość młodych ludzi ocenia, że ich sytuacja finansowa nie pozwala aktualnie na zainwestowanie w takiej formie jakby tego chcieli (60%). Jednocześnie mniej niż połowa badanych (46%) sądzi, że inwestowanie pieniędzy ma sens wyłącznie wtedy, kiedy zarabia się duże kwoty. Badani uważają,

że efektywne inwestowanie wymaga dużej ilości czasu (61%).

Nieco ponad połowa (53%) deklaruje, że gdyby miała więcej wolnego czasu, to poświęciłaby go na uporządkowanie finansów.

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

dr Wojciech Świder

WYKŁADOWCA AKADEMICKI, EKONOMISTA,
INWESTOR INDYWIDUALNY, PRZEDSTAWICIEL MILENIALSÓW

Większość młodych ludzi ocenia, że ich sytuacja finansowa nie pozwala aktualnie na zainwestowanie w takiej formie jakby tego chcieli (60%). Jednak dziś, w czasach generalnie niskich prowizji, możliwości kupna akcji ułamkowych czy obligacji detalicznej za 100 zł – moim zdaniem każda osoba przynajmniej powinna uczyć się inwestowania na małych kwotach.

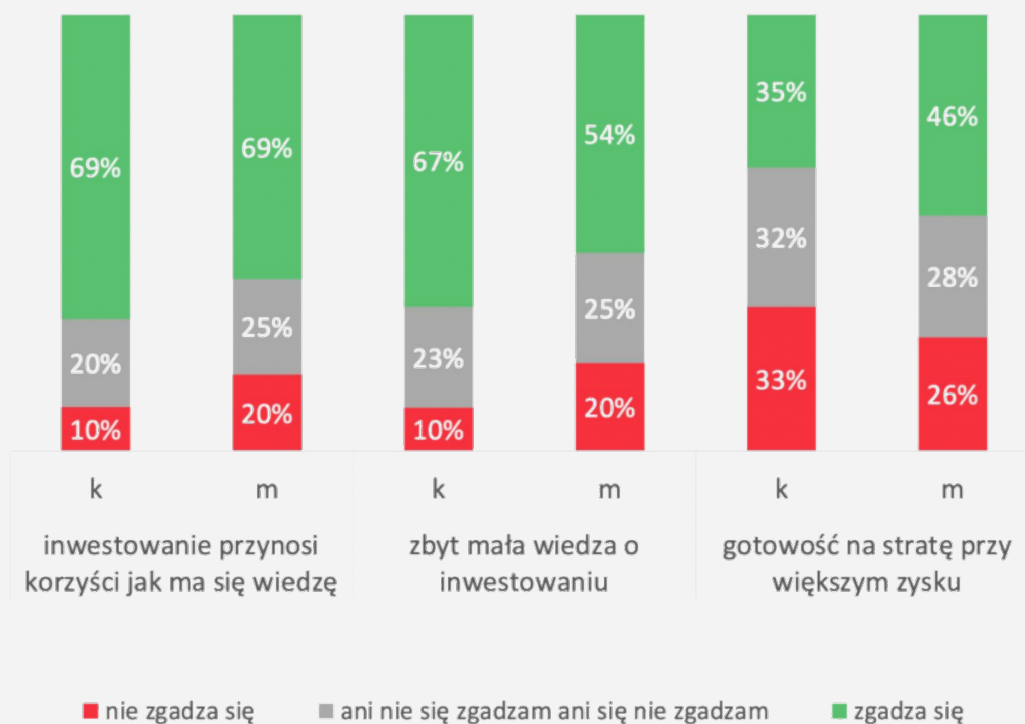
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Kobiety są mniej skłonne do ryzyka i gorzej oceniają swoją wiedzę na temat inwestowania niż mężczyźni

Kobiety są mniej skłonne do poniesienia straty, nawet jeśli dany produkt inwestycyjny miałby szansę przynieść im większy zysk (35% vs 46%). Nieco więcej kobiet niż mężczyzn (67%) zgodziło się ze stwierdzeniem, że inwestowanie przynosi korzyści jak ma się wiedzę. Natomiast zarówno kobiety jak i mężczyźni tak samo wysoko oznaczyli posiadanie wysokiego

poziomu wiedzy jakim trzeba się pochwalić aby inwestowanie przynosiło korzyści (69%). **Warto tutaj zwrócić uwagę na prawdopodobne bariery jakie hamują kobiety przed wejściem w świat inwestowania: ostrożność oraz brak wiary we własne umiejętności.**

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki w podziale na płeć (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

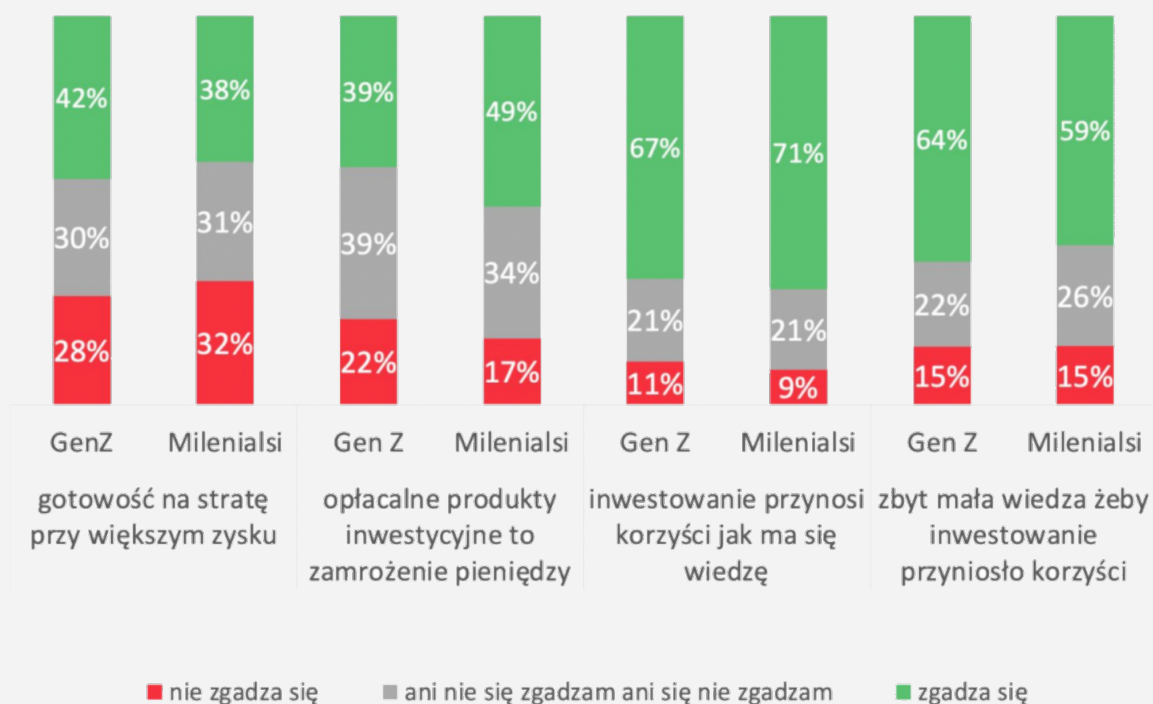
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Milenialsi i Gen Z - różne pokolenia, podobne przekonania

Starsi badani są minimalnie mniej skłonni do ponoszenia ryzyka (4pp). Co ciekawe wśród młodszych osób większy odsetek badanych zgodził się ze stwierdzeniem, że opłacalne produkty inwestycyjne wymagają zamrożenie środków na długi czas (49% vs 39%). Niewielka część starszych badanych może czuć się pewniej w inwestowaniu. Wskazują na to różnice

około 5pp zarówno w osobistym jak i w ogólnym przekonaniu na temat wiedzy, która przynosi korzyści w inwestowaniu. Poza te przekonania były oceniane niemalże identycznie przez obie grupy wiekowe.

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki z uwzględnieniem sytuacji zawodowej (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

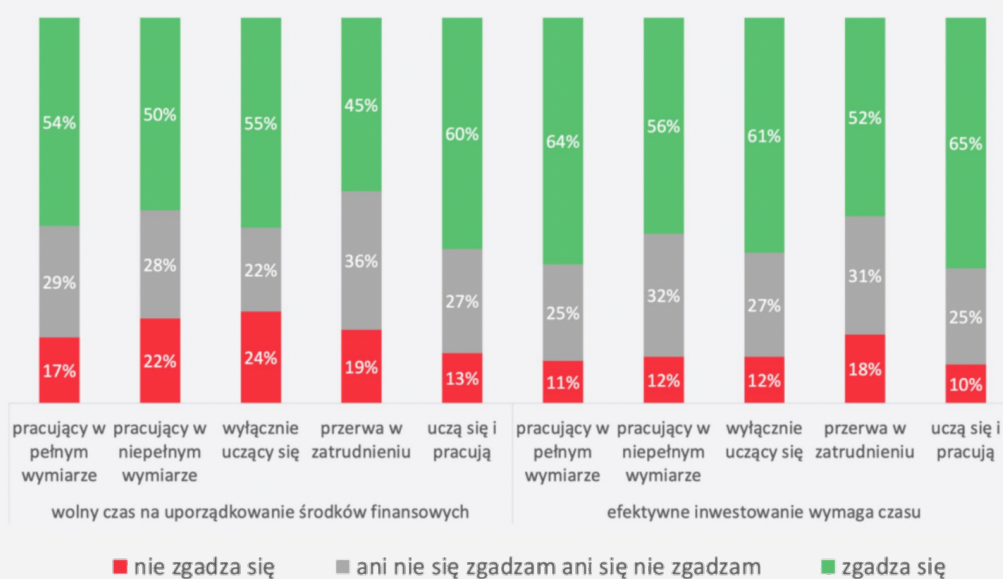
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Zpracowani studenci w czasie wolnym chcieliby uporządkować swoje finanse

Osoby, które jednocześnie uczą się i pracują w największym stopniu (60%) zgadzają się z przekonaniem o chęci przeznaczania wolnego czasu na uporządkowanie spraw finansowych, w szczególności w porównaniu do grupy, która z różnych powodów ma przerwę w pracy (zajmują się domem, są na rencie, są bezrobotne) - 45%. **Grupa osób, która łączy pracę z nauką najczęściej zgodziła się z przekonaniem o tym, że aby efektywnie inwestować trzeba mieć dużo czasu (65%), prawdopo-**

dobnie dlatego, że są to osoby, które uważają czas za ważny element w ich życiu. Tym samym, może to być istotna bariera wejścia w świat inwestowania. Osoby, które mają przerwę w pracy zawodowej, w niższym stopniu (62%) niż pozostałe grupy zgodziły się ze stwierdzeniem, że inwestowanie przynosi najwięcej korzyści kiedy ma się wiedzę na ten temat. Jednocześnie też najrzadziej ze wszystkich grup deklarują chęć inwestowania jeśli znajdą dopasowaną do siebie ofertę (58%).

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki z uwzględnieniem sytuacji zawodowej (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

dr Wojciech Świder

WYKŁADOWCA AKADEMICKI, EKONOMISTA,
INWESTOR INDYWIDUALNY, PRZEDSTAWICIEL MILENIALSÓW

Wśród oszczędzających najwięcej osób zgodziło się ze stwierdzeniem: "aby inwestowanie pieniędzy przyniosło odpowiednie korzyści, konieczne jest posiadanie dużej wiedzy" - 70%. Wyniki te pokazują, jak mało znana jest idea rynku efektywnego i inwestowania pasywnego. Faktycznie w wielu dziedzinach wiedza bardzo mocno koreluje z wynikami, ale na rynkach finansowych ma raczej nieliniowy charakter.

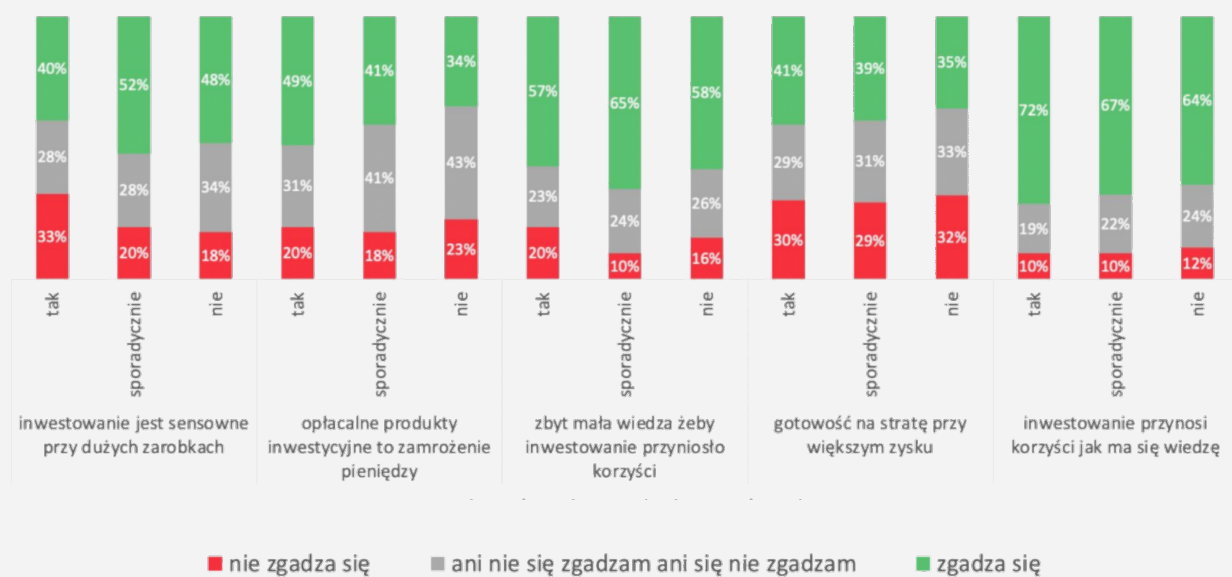
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Osoby, które odkładają pieniądze na późniejsze wydatki nie postrzegają produktów oszczędnościowych jako zamrażania swoich środków

Wśród osób, które już odkładają pieniądze na późniejsze wydatki jest więcej przekonanych o tym, że aby inwestowanie pieniędzy przyniosło odpowiednie korzyści, konieczne jest posiadanie dużej wiedzy (72%). Co ciekawe, ta sama grupa zgadza się w najmniejszym stopniu, że inwestowanie ma sens tylko przy dużych zarobkach (40%). Natomiast to osoby, które

nie odkładają regularnie pieniędzy uważają w najniższym stopniu (49%), że produkty oszczędnościowe wymagają zamrażania środków na dłuższy czas i jednocześnie mają najniższą gotowość do ponoszenia ryzyka (41%). Dla osób sporadycznie odkładających zbyt mała wiedza stanowi największą przeszkodę do osiągnięcia korzyści z inwestowania (65%).

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki w zależności od podejścia do odkładania pieniędzy na późniejsze wydatki (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

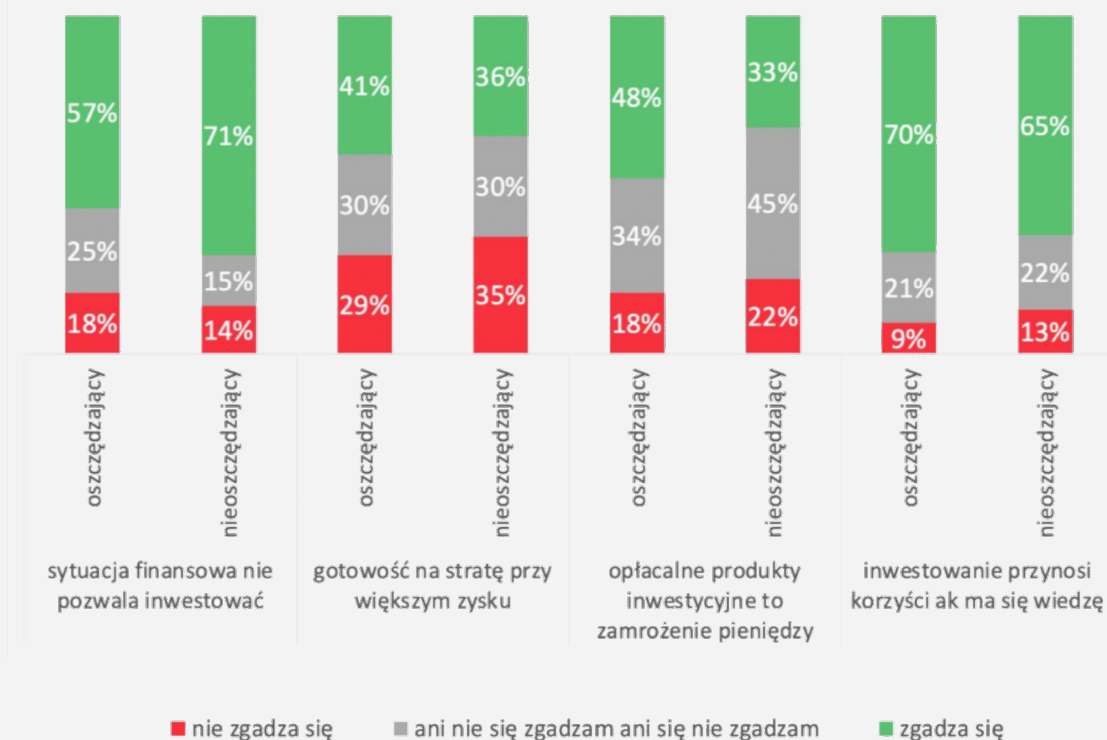
CO MYŚLĄ O INWESTOWANIU MŁODZI POLACY?

Mniej skłonne do ryzyka są osoby, które nie posiadają oszczędności

Wśród badanych, którzy nie posiadają oszczędności najwięcej osób zgodziło się ze stwierdzeniem, że ich sytuacja finansowa jest niewystarczająca do inwestowania (71%). Ta grupa także okazuje się mniej skłonna do ryzyka (36%). **Osoby, które już posiadają oszczędności częściej zgadzają się z przekonaniem, że najbardziej opłacalne produkty inwestycyjne to**

te, w których konieczne jest zamrożenie środków na długi czas (48% vs 33%). Wśród oszczędzających najwięcej osób zgodziło się ze stwierdzeniem: "aby inwestowanie pieniędzy przyniosło odpowiednie korzyści, konieczne jest posiadanie dużej wiedzy" - 70%.

Przekonania dotyczące inwestowania i oszczędzania z jakimi zgadzają się młodzi Polacy i Polki w podziale na osoby, które oszczędzają i osoby, które nie oszczędzają (N=1186)

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

KOMENTARZ EKSPERTA

Joanna Król

WICEPREZESKA SKN INWESTOR NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM,
PRZEDSTAWICIELKA GEN Z

Gdybym miała opisać moje pokolenie jednym wyrażeniem, stwierdziłabym, że jest to **pokolenie pełne ambicji i ogromnych, nietuzinkowych marzeń**. Sama jestem przykładem kogoś, kto planuje zwiedzić znaczną część świata i spełniać się w pasjach. Do takich celów potrzebne są jednak środki, które w młodym wieku nie są łatwe do pozyskania. Jako studentka kierunku ekonomicznego, mogę stwierdzić, że kupno obligacji jest dosyć częstą i bezpieczną formą inwestowania przez młodych ludzi. Podobnie bywa ze złotem, które znane jest jako jeden z pewniejszych surowców do inwestycji. Wśród mojego otoczenia taki rodzaj pozyskiwania środków jest popularny, ale wynika to głównie z faktu, że uczymy się tego na studiach. **Większość młodych ludzi nie zdaje sobie sprawy z tego, że mogą inwestować bez dużych nakładów pienią-**

nych. Wiedza finansowa nie jest niestety rozpowszechniana w szkołach, dlatego młodzi ludzie oszczędzają pieniądze w gotówce lub poprzez konta oszczędnościowe, a jak wiemy pieniądz jest „pożerany” przez wysoką inflację. Niesamowicie istotnym elementem jest także dywersyfikacja źródeł dochodu i oszczędności. To tak naprawdę klucz do bogacenia się, czyli do tego, o czym marzy co drugi młody człowiek. Jako osoba posiadająca trochę większą wiedzę związaną z pieniądzem, staram się zarabiać na inwestowaniu w surowiec, na odkładaniu tego co zarobię w pracy, na koncie oszczędnościowym i na lokacie. **Nawet jeżeli oszczędności młodego człowieka nie są znaczne, to zgodnie ze znanym polskim powiedzeniem: „ziarnko do ziarnka, a zbierze się miarka”.**

Podsumowanie raportu

Marzenia młodych Polaków i Polek

Najczęściej wskazywanym marzeniem, które chcieliby spełnić młodzi Polacy i Polki, a na którego realizację ich nie stać, są podróże. Badani często wskazywali również na chęć zakupu i wyposażenia mieszkania oraz rozwijania własnej pasji. W przypadku, kiedy mieli wskazać na tylko jedno, najważniejsze marzenie, obok podróży i zakupu mieszkania częściej wybierali zmianę miejsca zamieszkania.

Połowa wszystkich respondentów uznała, że do realizacji ich najważniejszego marzenia brakuje im nie więcej niż 50 tys. zł. Wskazywane kwoty były uzależnione od rodzaju marzenia - najwięcej środków potrzebowaliby respondenci chcący

porzucić pracę zawodową, czy zakupić mieszkanie, a znacznie mniej ci, którzy marzą o podróżach czy rozwijaniu pasji.

Połowa badanych zakłada, że zebranie brakującej kwoty zajmie maksymalnie 5 lat. Jest to też cezura czasowa, przy której większość badanych wierzy, że realizacja ich marzenia ma szansę wydarzyć się w zamierzonej wcześniej skali. Większość tych, którzy zakładają, że będą na swój cel zbierać dłużej, zakłada, że zrealizują go z mniejszym rozmachem.

Generalnie badani wierzą w powodzenie swojego celu - tylko co dziesiąty uważa, że jego realizacja nie jest możliwa.

Oszczędzanie młodych Polaków i Polek

Niemalże wszyscy respondenci deklarują, że odkładają oszczędności. Połowa z nich robi to regularnie, druga połowa zaś sporadycznie, np. przy większym przyplywie gotówki. Najchętniej przechowują swoje oszczędności na koncie oszczędnościowym, w gotówce oraz na koncie bankowym. Co piąta osoba korzysta z lokaty.

Osoby, które oszczędzają w sposób aktywny inwestując w instrumenty giełdowe z większą regularnością odkładają swoje nadwyżki finansowe, w porównaniu do osób wybierających tradycyjne formy oszczędzania. Są one także w stanie dłużej utrzymywać się bazując wyłącznie na zgromadzonych oszczędnościach.

Najwyższy odsetek osób, które zakładają, że zrealizują cel, o którym marzą na skalę jaką obecnie planują odnotowano w przypadku osób, które regularnie odkładają oszczędności. Tym samym można stwierdzić, że regularne odkładanie środków zwiększa pewność realizacji obranych wcześniej celów.

Osoby dywersyfikujące sposoby oszczędzania mają większą pewność co do realizacji swoich celów finansowych i są w stanie dłużej utrzymać się z oszczędności. Może to sugerować, że różnorodność strategii oszczędzania przekłada się na większą stabilność finansową i pewność w realizacji celów finansowych.

Postawy wobec inwestowania

Młodzi Polacy i Polki wierzą, że aby inwestować z sukcesem, konieczne jest posiadanie szerokiej wiedzy. Jednocześnie większość z nich ocenia, że ich własna wiedza o inwestowaniu jest zbyt mała, aby taka działalność miała przynieść im korzyści. Badani w większości podzielają pogląd, że inwestowanie wymaga poświęcenia czasu i gdyby mieli go więcej, deklarują gotowość do poświęcenia go na uporządkowanie swoich spraw finansowych. Większość respondentów deklaruje, że ich sytuacja finansowa nie pozwala im na inwestowanie w taki sposób, w jaki by chcieli.

Prawie dwie trzecie respondentów przyznało, że chętniej za-inwestowałoby swoje pieniądze, jeśli znalazłoby ofertę lepiej dostosowaną do ich potrzeb. Niemal połowa młodych osób zgadza się ze stwierdzeniem, że najbardziej opłacalne formy inwestowania wymagają zamrożenia pieniędzy na długi czas, a co trzecia badana osoba wyraziła gotowość poniesienia wyższego ryzyka straty przy prognozowanym wyższym zysku.

KOMENTARZ EKSPERTA

Dawid Łasiński “Pan Belfer”

NAUCZYCIEL, PRZEDSIĘBIORCA, TRENER UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH,
MIŁOŚNIK EDUKACJI

Raport wskazuje, że młodzi ludzie mają świadomość potrzeby oszczędzania pieniędzy i dodatkowych korzyści płynących z inwestycji. Aż 69% badanych stwierdziło, że jest to szczególnie skuteczna strategia pod warunkiem posiadania odpowiedniej wiedzy. Jednocześnie aż 61% badanych czuje, że ich wiedza jest zbyt mała, by inwestowanie przyniosło im oczekiwane efekty. Jako nauczyciel od 17 lat i właściciel firmy od 9, widzę ogromną potrzebę edukowania młodych ludzi z mądrego gospodarowania pieniędzmi już na etapie edukacji szkolnej. Wyobrażam sobie lekcje, na których uczniowie poznają produkty inwestycyjne, analizują różnice między nimi i próbują dopasować strategię do konkretnego przypadku, a nawet

przeprowadzają symulacje działania konkretnego produktu. Tego typu zajęcia byłyby świetnym wsparciem dla nowego przedmiotu w szkołach, jakim jest biznes i zarządzanie. Z doświadczenia wiem, że młodzi ludzie bardzo aktywizują się jeśli zaczniemy poruszać tematy, które bezpośrednio dotyczą ich przyszłości i wejścia w dorosłe życie. **Jak wynika z raportu, badani marzą o podróżach, własnym mieszkaniu, czy realizowaniu pasji. Skupmy się na stworzeniu oferty edukacyjnej, która pomoże im realizować życiowe cele i sprawi, że będą skutecznie zarządzać własnym portfelem zabezpieczając swoją przyszłość**

KOMENTARZ EKONOMICZNY

Michał StajniakCFA, WICEDYREKTOR DZIAŁU ANALIZ XTB,
PRZEDSTAWICIEL MILENIALSÓW

Niestety, zdecydowana większość Polaków „oszczędza” w dokładnie taki sam sposób, jak zostało to wskazane w badaniu „Marzenia i plany młodych Polaków”. Wynika to przede wszystkim z braku wiedzy, a także z obaw o to, że dana instytucja finansowa może zagarnąć nasze środki. Założenie lokaty czy konta oszczędnościowego wymaga pewnej wiedzy, a ponadto zamraża nasze środki na pewien czas, co nie daje nam poczucia bezpieczeństwa ani możliwości skorzystania z tych środków w dowolnym momencie, bez utraty „zarobionych procentów”.

Z drugiej strony, jeśli odłożymy teraz 1000 zł, a skumulowana inflacja w ciągu najbliższych pięciu lat wyniesie np. 20%, to realnie wartość tych środków za 5 lat spadnie do „obecnych” 800 zł. Natomiast jeżeli te same 1000 zł zainwestujemy na koncie oszczędnościowym lub w lokacie (dla uproszczenia zakładając kapitalizację ciągłą) z oprocentowaniem na poziomie 5% przez najbliższe 5 lat przy tej samej inflacji, to okaże się, że nominalnie zarobiliśmy dodatkowe 276,28 zł! Nawet uwzględniając inflację z danego przykładu, realnie będziemy dysponować dodatkowymi kilkudziesięcioma złotymi. To jest „magia” procentu składanego.

Procent składany oznacza, że każde wypłacone odsetki inwestujemy z tą samą stopą procentową, co daje nam dodatkowe środki na koniec. Oczywiście istnieją instrumenty, takie jak lokaty czy obligacje, które po prostu wypłacają odsetki na nasze główne konto, a następnie te odsetki nie pracują dalej. Jednak nawet w tym przypadku, bez ponownego inwestowania odsetek, na koniec 5-letniego okresu mielibyśmy dodatkowe

nominalne 250 zł. Ten przykład jasno pokazuje, że po prostu nie opłaca się trzymać środków pieniężnych przeznaczonych na oszczędności na zwykłym, nieoprocentowanym koncie.

Sytuacja staje się jeszcze bardziej interesująca, kiedy weźmiemy pod uwagę rynek akcji czy obligacji. W przypadku obligacji skarbowych dokładnie wiemy, ile środków otrzymamy w poszczególnych okresach oraz na końcu inwestycji, dlatego możemy je zdyskontować, czyli obliczyć, ile taka obligacja jest warta teraz. Na rynku obligacje dyskontuje się po to, aby można było nimi handlować zgodnie z ich obecną realną wartością.

W przypadku rynku akcji używamy dyskontowania, czyli odwrócenia procentu składanego, aby wycenić przyszłe wyniki finansowe spółki. To daje nam możliwość oceny, czy dana spółka notowana na giełdzie jest, według naszych wyliczeń, tania czy droga.

Kolejnym aspektem, na który warto zwrócić uwagę w kontekście oszczędzania, jest wzrost kapitału. Jako młodzi ludzie teoretycznie możemy pozwolić sobie na większe ryzyko niż osoba, która jest już na emeryturze. Właśnie dlatego doradcy finansowi często komponują portfele inwestycyjne tak, aby osoba przed 40. rokiem życia, a tym bardziej przed 30. rokiem życia, inwestowała większość środków na rynku akcji. Ryzyko jest duże, ale potencjalna nagroda w postaci wyższego wzrostu wartości inwestycji także jest znacząca.

W przeciągu życia, jeśli wyższe ryzyko się opłaci, stopa

oszczędności w życiu bieżącym może być stosunkowo niska. Jeśli jednak ryzykujemy i nasze inwestycje okażą się nietrafione, będziemy musieli zrezygnować z części konsumpcji, aby odkładać więcej środków na emeryturę czy inne potrzeby. Statystyki jednak pokazują, że wzrost kapitału jest większy w przypadku inwestycji części środków na rynku akcji, niż przy korzystaniu wyłącznie z magii procentu składanego – i to tylko wtedy, gdy stopy procentowe są wysokie. Zasada rynkowa

jest tu jednoznaczna – niskie stopy procentowe oznaczają niski zysk z lokat czy obligacji, ale większy potencjalny zysk z rynku akcji. Natomiast gdy stopy procentowe są wysokie, analizujemy, czy lokaty czy obligacje mogą przynieść nam więcej niż sama wzrostowa tendencja cen akcji wraz z wypłacanymi dywidendami.

www.xtb.pl